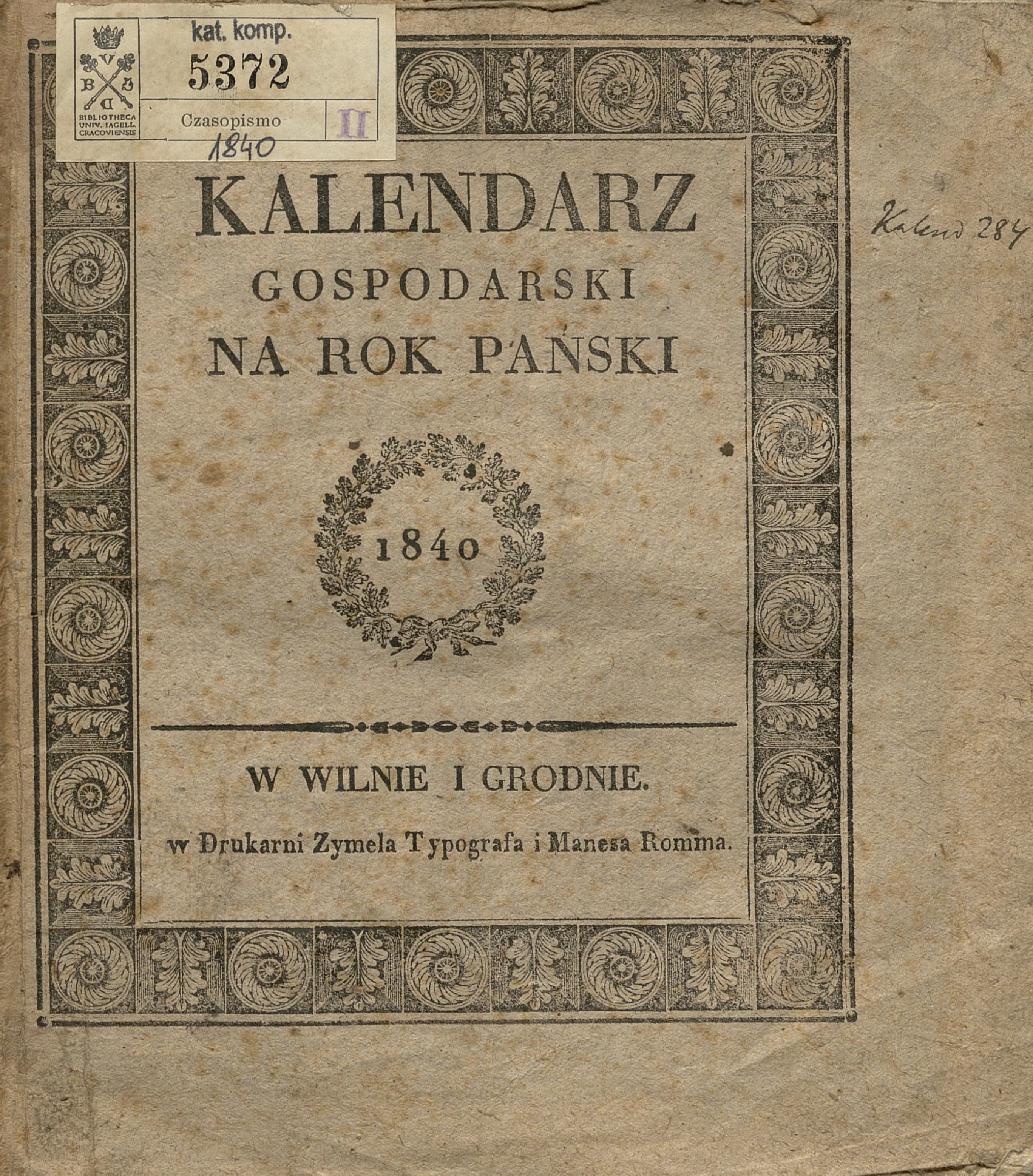
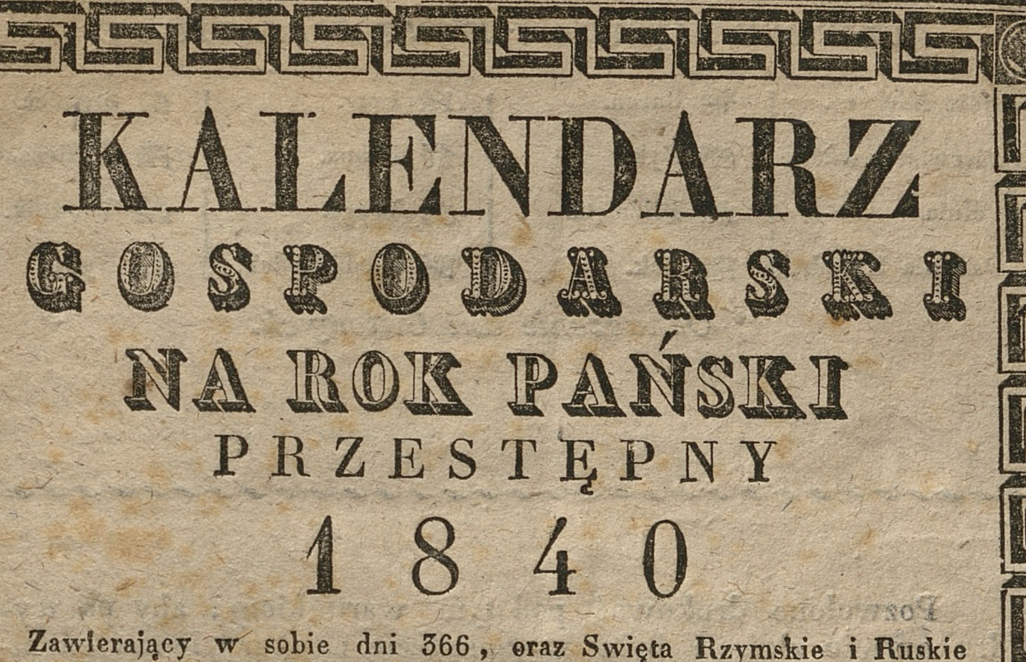

KALENDARZ
GOSPODARSKI
NA ROK PAŃSKI

1840

W WILNIE I GRODNIE.

w Drukarni Zymela Typografa i Manesa Romma.

KALENDARZ
GOSPODARSKI
NA ROK PAŃSKI
PRZESTĘPNY
1840

Zawierający w sobie dni 366, oraz Swięta Rzymskie i Ruskie z oznaczeniem dni galowych; Epochy znakomitsze i sentencyje; odmiany xiężyca; sposoby ratowania bydła, i o owcach; wiadomości i doświadczenia gospodarskie i astronomiczne; sposoby kuchenne i lekarskie; anekdoty, wiersze i statystyczne wiadomości; przepowiadanie pogody z pająkow; odchod poczt w Wilnie i Grodnie; pryncypalnieysze jarmarki, oraz święta i posty Staro-Zakonnych.

МѢСЯЦОСЛОВЪ
ХОЗЯЙСТВЕННЫЙ
НА 1840 ГОДЪ,

Который есть Высокоснымъ и содержитъ въ себѣ 366 дней.

W WILNIE I GRODNIE
w Drukarni Zymela Typografa i Manesa Romma.

ODMIANY XIĘŻYCA I ZNAKI ZODYATYCZNE.

Nów Xiężyca.	Baran.	Lew.	Strzelec.
Pierwsza Kwadra.	Byk.	Panna.	Kozierożec.
Pełnia.	Bliźnięta.	Waga.	Wodnik.
Ostatnia Kwadra.	Rak.	Niedźwiadek.	Ryby.

Oznaczenie dni Galowych.

Pozwolono drukować pod tym warunkiem, aby po wydrukowaniu złożona była w Komitecie Cenzury liczba exemplarzy Ustawą przepisana. Wilno, 23 Maja 1839 roku.

Cenzor Paweł Kukolnik.

WIERSZ O KOLE ZODYATYCZNYM.

Zodyakiem to koło Grekowie mianują:
Bo w nim różne źwierzęta porządkiem naydują.
W nim *Rak* i *Lew*, i *Panna*, w nim *Waga*, i srogi
Niedźwiadek, po nim *Strzelec*, i źwierz *Kozierogi*,
Po Kozierożcu *Wodnik*, potym *Ryby* wodne,
Więc *Skop*, więc *Woł* uklękły, więc *Bliźnięta* zgodne.
W tych dwónastu bieg roczny słońce odprawnje,
A za nim niezliczony roy godzin się snuje.

LICZBY ZWROTOW KALENDARSKICH.

Podług Starego Kalendarza.	XVII.	- Złota Liczba — -	XVII.		Podług Nowego Kalendarza.
	I.	- Okrąg Słońca — -	I.		
	VII.	- Epakta — — — -	XXVI.		
	XIII.	- Poczet Rzymski -	XIII.		
	G. F.	- Litera Niedzielna -	E. D.		

ROK PERYODU JULIUSZOWEGO 6553.

Mięsopustu od Nowego roku do Popielcu Niedziel 8 dni 2.

RUCHOME ŚWIĘTA:

RZYMSKIE.	RUSKIE.
Niedzie: Starozapust. 11 Febr: vs. 16 Lut: ns.	Недѣля Мясопустная . . . 18 Февраля.
Popielec . . . . 28 Febr: vs. 4 Mar: ns.	Недѣля Сырпопустная . . . 25 Февраля.
Wielkanoc . . . 14 Apr: vs. 19 Kwie: ns.	Пасха Христова . . . . 14 Апрѣля.
Krz: dni 20, 21, 22 Maj. vs. 25, 26, 27 Maj. ns.	Вознесеніе Господне . . . . 23 Маія.
Wniebowstą: Pańsk: 23 Maja vs. 28 Maj: ns.	Пятидѣсятница . . . . . . 2 Іюня.
Zielone Swiątki . . 2 Junii vs. 7 Czer: ns.	Мясопустъ Петровъ . . . . 9 Іюня.
Boże Ciało . . . 13 Junii vs. 18 Czer: ns.	Петрова поста . . 2 Недѣ: и 5 дней.
Niedziel po Zielonych Swiątk: 25 vs. 24 ns.	Мясопустъ Спасовъ . . . . 30 Іюля.
Niedziela I. Adwen: 1 Dece: vs. 29 List: ns.	Мясопустъ Филиповъ . . . 14 Ноября.

Wielkanoc Ruska w tydzień po Rzymskiey.

SUCHEDNI PRZYPADAJĄ:

V. S. Pierwsze, w Marcu: 6, 8 i 9.	*N. S. Pierwsze*, w Marcu: 11, 13, 14.
Drugie, w Czerwcu: 5, 7 i 8.	*Drugie*, w Czerwcu: 10, 12, 13.
Trzecie, w Wrześniu: 18, 20 i 21.	*Trzecie*, w Wrześniu: 16, 18, 19.
Czwarte, w Grudniu: 18, 20 i 21.	*Czwarte*, w Grudniu: 16, 18, 19.

ЧИСЛО ЛѢТЪ.

Отъ сотворенія Міра по Греческимъ хронографамъ - - - - - - -	7348	годъ.
Отъ Юліянскаго Періода - - - - - - - - - - - - - - - -	6553	годъ.
Отъ сотворенія Міра по Римскимъ хронографамъ - - - - - - - -	5789	годъ.
Отъ ——— —— по Еврейскимъ ——— - - - - - - - -	5600	годъ.

ЧИСЛО ВОЗВРАТОВЪ МѢСЯЦОСЛОВНЫХЪ.

Индыктъ - - - - - - - - - -	FI. - - - - - - - - - - -	13.
Кругъ Солнцу - - - - - - - -	ВІ. - - - - - - - - - - -	12.
Вруцелѣто - - - - - - - - -	А. - - - - - - - - - - -	1.
Кругъ Лунѣ - - - - - - - - -	Д. - - - - - - - - - - -	4.
Основаніе - - - - - - - - -	З. - - - - - - - - - - -	7.
Епакта - - - - - - - - - -	ДІ. - - - - - - - - - -	14.
Ключь граный -		ЄЗ.

Мясопстіе продолжается 8 Недѣль.

EPOCHY ZNAKOMITSZE.

Od Stworzenia świata podł: Grekow 7348
— —— —— —— Rzymian 5789
— —— —— —— Zydow - 5600
Od Potopu podług Grekow - - - 5106
— —— —— Rzymian - - - 4133
Od założenia Miasta Rzymu - - - 2593
Od Narodzenia Chrystusa Pana w Betlejem Judzkiém 25 Decembra r. 37 i ostatniego panowania Heroda Askalonity, a 40 roku panowania Augusta Cesarza Rzymskiego - - 1840
Od Śmierci Krzyżowey Chrystusa P. 1807
Od wpadnienia Herulow do Państwa Wschodnio-Rzymskiego za Cesarza Waleryjana, porażka ich p. Galiena, a dla ujęcia ich sobie, naczelnika ich Malabatas, Cesarz Konsulem mianował - - - - 1581
Od Smierci Męczeńskiey S. Bonifacego, za Maxymina Cesarza, którego Ciało p. Pap. Innocente: xr. w podarunku dla Polski dane, p. Stan: Lubomirskiego r. 1694 sprowadzone i w Czerniakowie złożone 1550
Od pobicia Herulow przy Meotydzie mieszkających przez Hermanaryka Króla Ostrogotow, który Wenedow, Estow, Galindow, i inne Letyckie narody zawojował - - - 1470
Od napadu Herulow z Alanami na Państwo Zachodnio-Rzymskie, za Cesarza Walentynijana i pobicia ich nad Renem - - - - - - 1474
Od ogłoszenia się Odoakra wodza Herulow całych Włoch jedynowład: 1350
Od podbicia i zniszczenia Narodu Słowiańskiego, pod nazwą: Jazzi, Jazyges i Jazyki, mieszkającego około Pontu Euxyńskiego przez Olega Xcia Ruskiego - - - - - 875
Od podbicia Jatwagow czyli Jacwingow p. Włodzimierza W. Xcia Ruskiego 857
Od Smierci Męczeńsk: S. Woyciecha Apo: Czechow, Polakow i Pomorzan 843
Od odkrycia w Ameryce północney ciaśniny Anian i ziemi Labrador, przez Jana z Kolna Polaka, znaydującego się w służbie Krystyjana Króla duńskiego - - - - - - 364
Od wyprowadzenia floty na morze Baltyckie do 9ciu okrętow p. Zygmunta III, Króla Polskie:, która miała wspólnie z Austryjacką i Hiszpańską działać, ale sprzymierzonych niedoczekawszy się flot, zatopiła eskadrę szwedzką, sama od duńskiey zniszczoną została - - 212
Od zwycięztwa Kondeusza W. nad Hiszpanami pod Rocroy - - - - 194
Od zawarcia Traktatu Hadziackiego na wspólną marynarkę między Polską, Litwą i Kozakami - - 182
Od odstąpienia pr. X. Kurlandzkiego dla Anglii twierdzy S. Andrzeja na brzegach Gwinei położoney - - 176
Od okrutnego trzęsienia ziemi w Lizbonie w Portugalii - - - - - 85
Od zwycięztwa Fryderyka II, Króla Pruskiego nad Austryjakami przy Liegnitz - - - - - - - - - 80
Od wzięcia Turtukaju p. Suworowa - 67
Od Narodzenia Jego Imperatorskiey Mości Cesarza Wszech Rossyy i Króla Polskiego NIKOŁAJA PAWŁOWICZA - - - - - - 44
Od Wstąpienia na Tron Rossyyski Nayjaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyy i Króla Polskiego NIKOŁAJA PAWŁOWICZA - - - 15
Od Wstąpienia na Tron Polski - - 15
Od Szczęśliwey Koronacyi Jego Imperatorskiey Mości NIKOŁAJA PAWŁOWICZA Samowładnącego Całą Rossyją i Jey Imperatorskiey Mości ALEXANDRY TEODOROWNY w Moskwie na Cesarstwo Rossyyskie - - - - - - - 14
Od Szczęśliwey Koronacyi w Warszawie na Królestwo Polskie - - - 11
Od obrania 259 Papieża Grzegorza XVI z domu Capelari, narodzonego 18 września 1765. - - - - - - 10

4

JANUARIUS, ГЕНВАРЬ, STYCZEN ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	*Благословиши вѣнецъ лѣта благости твоея Господи!* Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Luty w Styczniu.	B.Z. Z.	LUNACYE.
		Nazwane jest Imie Jego JEZUS. Luc. 2.					
1	P.	NOWY ROK. Fulgen.	ОБРѢЗАН: ГОСП.	13	Hilaryusza Pap.		
2	W.	Makarego Opata.	Сїлвестра Папы.	14	Hilarego Opata.		
3	S.	Daniela M. iGenowefy.	Пророка Малахїя.	15	Pawła i Pust.		
4	C.	Tytusa Biskupa i Mę.	Соборъ 70 Апостолъ.	16	Marcella Papie.		
5	P.	Telesfora Pap. i Męcz.	*Наве.* Му. Өеопемта.	17	Antoniego Opat.		Słońce wstępuje w znak wodnika dn. 7 go. 11 min. 25 rano.
6	S.	Trzech Królow.	Богоявлен. Господ.	18	Katedra S. Piot.		
		A uyrzawszy Go, wielce się zdziwili. Luc. 2.			Joan. 2.		
7	N.	1 po 3 Król. Julijana.	Н. 1 по Богоявлен.	19	N. 2 po 3 Król.		
8	P.	Rygoberta i Seweryn.	Георгїя Хозовита.	20	Fabija. iSebasty.		
9	W.	Marcyjanny Pan. i Mę.	Мученн. Полvевкта.	21	Agnieszki Pan.		
10	S.	Agatona i Wilhelma.	Григорїя Нvсскаго.	22	Wincente. Mę.		
11	C.	Hygina Pap. i Męcz.	*Преподоб. Өеодосїя.*	23	Zaśl. P. M. Jana.		Pełnia dn. 7 godz. 2 min. 4 rano.
12	P.	Raynolda i Honoraty.	Мученицы Татїаны.	24	Tymoteusza Bis.		
13	S.	Hilaryusza i Felixa.	Мученика Ермила.	25	Nawr. S. Pawła.		
		Napełniycie te stągwie wodą. Joan. 2.			Mat. 8.		
14	N.	2 po 3 Król. N. Im. Jez.	Н. 2 по Богоявлен.	26	N. 3 po 3 Król.		
15	P.	Pawła Pierw. Pustel.	Пр. Павла Өивейска.	27	Jana Złotouste.		
16	W.	Marcella Pap. i Męcz.	Ап. Петра Веригъ.	28	Ildefo. i Karol.		Ostatnia kwad. dn. 14 god. 3 mi. 3 po południu.
17	S.	Antoniego Opata i Pus.	*Пр. Антонїя Велик.*	29	Franciszka Sal.		
18	C.	Katedra S. Piotra w R.	Аөанасїя и Кvрїлла.	30	Martyny Panny.		
19	P.	Ferdynanda i Kanuta.	Пр. Макарїя Егvпет.	31	Piotra Wyznaw.		
20	S.	Fabijana i Sebastyjan.	*Пр. Еvөvмїя Велик.*	1	*Feb:* Ig. B. *Wi.*		
		I był zarazem oczyszczon trąd jego. Mat. 8.			Mat. 8.		
21	N.	3 po 3 Król. Agniesz.	Н. 3 по Богоявлен.	2	N. 4. Gro. M. P.		
22	P.	Wincentego i Anastaz.	Апостола Тїмоөея.	3	Błażeja B. i Mę.		Nów dn. 22 go. 3 min. 26 po południu.
23	W.	Zaślu. N. M. P. i Jana.	Священмч. Климента.	4	Andrzeja i Wer.		
24	S.	Tymoteusza Biskupa.	Пр. Матери Ксенїи.	5	Agaty Pa. i Mę.		
25	C.	Nawróc. S. Pawła Apo.	*Григорїя Богослова.*	6	Teofila i Dorot.		
26	P.	Polikarpa Bisk. i Mę.	Препо. Ксенофонта.	7	Romualda Opat.		
27	S.	Jana Złotoustego Bis.	*Воз. Мо. С. Іоан. Зл.*	8	Jana z Matty.		
		Czemużeście bojaźliwi i małowierni. Mat. 8.			Mat. 13.		
28	N.	4 po 3 Król. Ildefons.	Н. 4 по Богоявлен.	9	N. 5 po 3 Król.		Pierw kwa. dn. 29 go. 5 min. 32 wieczorem.
29	P.	Franciszka Salez. Bis.	Пр. Мо. С. Ігнатїя Бо.	10	Scholastyki Pan.		
30	W.	Martyny i Adelgundy.	Трехъ Святителей.	11	Lucyusza i Eufr.		
31	S.	Piotra Nol. i Marcelli.	Св. Кvра и Іоан. Чу.	12	Gaudentego Mę.		

SENTENCYJE.

I od tygodnia termin sobie naznaczać będziesz, każdą noc będziesz miał w podeyrzeniu, każdy dzień za ostatni poczytasz, i ztąd się urodzi duch skruchy.

Sług Bozkich modlitwy, jako drogie kleynoty zbieray, kupuy u nich sobie to przez pokorne usługi, za co Bóg i naywiększym grzesznikom zwykł odpuszczać

B

FEBRUARIUS, ФЕВРАЛЬ, LUTY ma dni 29.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Marzec w Lutym.	B.Z.Z.
1	C.	Ignacego Bi. i M. *Wig.*	Мученика Трvфона.	13	Jordana i Fuski.	
2	P.	Gromniczney N. M. P.	Стрѣтеніе Господ.	14	Walent. Kap. M	
3	S.	Błażeja Bis. i Męczeń.	Сvмеона и Анны.	15	Fausta. i Jowita.	
		Dopuśćcie oboygu pospołu rość aż do żniwa. Mat. 13.			Mat. 20.	
4	N.	5 po 3 Król. Andrzeja.	Н. 5 по Богоявлен.	16	N. Starozapust.	
5	P.	Agaty Panny i Męcz.	Мученицы Агафіи.	17	Polikarpa Bisku.	
6	W.	Teofila i Doroty Pan.	Пре. Вокула Смvрнс.	18	Konstancyi Pan.	
7	S.	Romualda Opata.	Пр. Пароенія Еписк.	19	Konrada Wyz.	
8	C.	Jana z Matty i Rychar.	Великомуч. Ѳеодора.	20	Eucharego Bis.	
9	P.	Apolonii Pan. i Męcz.	Мучени. Никифора.	21	Eleonory Pan.	
10	S.	Scholastyki Panny.	Мучен. Харлампія.	22	Paschazego Bis.	
		Idźcie i wy do winnicy mojey. Mat. 20.			Luc. 8.	
11	N.	Starozapust. Lucyusza.	Н. 6 по Богоявлен.	23	N. Mięsopustna.	
12	P.	Gaudentego i Eulalii.	Мелетія и *Алексія.*	24	Fulgen. Wyzn.	
13	W.	Jordana, Julija. i Fuski.	Препо. Мартиніана.	25	Macieja Aposto.	
14	S.	Walentego Kapł. Mę.	Препод. Аvксентія.	26	Wiktoryna Mę.	
15	C.	Faustyna i Jowita. Mm.	Апостола Онисіма.	27	Alexan. i Sygfr.	
16	P.	Julijanny Pan. i Męcz.	Памфила и Порфірія.	28	Fortun. i Anast.	
17	S.	Polikarpa i Sabina Bis.	*М. Ѳеодора Тvрона.*	29	Romana Wyzn.	
		A gdy siał, jedno upadło podle drogi. Luc. 8.			Luc. 18.	
18	N.	Mięsopust. Konstanc.	Н. Мясопустная.	1	*Mar.* N. Zapust.	
19	P.	Konrada i Gabina Męc.	Апостола Архіппа.	2	Heleny i Amelii.	
20	W.	Eucharego Biskupa.	Пр. Льва Катанска.	3	Kunegundy Ces.	
21	S.	Eleonory Panny.	Преподоб. Тімоѳея.	4	Kazim. Kr. *Pop.*	
22	C.	Kated. S. Piotra w An.	Мучен. во Еvгеніи.	5	Fryderyka Op.	
23	P.	Fulgentego i Romany.	Священм. Полvкарпа.	6	Wiktory. i Kol.	
24	S.	Wiktoryna Męczeńni.	*Обр. Гл. Іоан. Кре.*	7	Toma. z Akwi.	
		Przeyrzyy: wiara twoja ciebie uzdrowiła. Luc. 18.			Mat. 4.	
25	N.	Zapustna. *Macieja.*	Н. Сыропустная.	8	N. 1 Wstępna.	
26	P.	Alexandra i Nestora.	Св. Порфір. *І. д. пос:*	9	Franciszki Wd.	
27	W.	Fortunata i Leandra.	Преп. Прокопія Дек.	10	40 Męczeńnik.	
28	S.	Anastazyi Pan. *Popiel.*	Преподоб. Василія.	11	Konstantyn. *Su:*	
29	C.	Romana Opata Wyz.	Препо. Касеіяна Ри.	12	Grzegorza Pap.	

LUNACYE.

Słońce wstępuje w znak ryby d. 6 go. 2 mi. 5 wieczorem.

Pełnia dn. 5 godz. 3 min. 21 po południu.

Ostatnia kwad. dn. 13 go. 12 mi. 28 po południu.

Nów dn. 21 g. 5 m. 35 rano.

Pierw. kwad. dn. 27 go. 12 mi. 40 po północy.

długi.

W Kościele nie inaczey, tylko jak w niebie przebyway, przeto tam nic ziemskiego mówić, ani myślić nie odważay się, co uczynisz łatwo, kiedy siedzieć chyba w słabości, poglądać chyba z powinności, odpowiedzieć chyba z potrzeby, wyyść chyba z rozkazu, ręce od serca oddalić, chyba z dolęgliwości odważysz się.

Do tegoż ci pomoże wielkie uszanowanie twojego Stwórcy, do którego myśli ustawicznie zbieray, do którego słowa z uwagą wymawiay, do którego znaki poszanowania namierzay, o którym przed ludźmi, że ty Pana swego znasz, ustawicznie przyświadczay, i żebyś za heretyka nie

MARTIUS, МАРТЪ, MARZEC ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Kwiecień w Marcu.	B.Z. Z.
1	P.	Albina Bis. i Antoniny.	Препмучц. Евдокїи.	13	Nicefora Bi. *Su.*	
2	S.	Symplicyusza B. *Wig.*	Священном. Θеодота.	14	Zacharyjasz. *Su.*	
		Aniołowie przystąpili, i służyli Jemu. Mat. 4.			Mat. 17.	
3	N.	1 Wstępna. Kunegun.	Недѣля 1 Поста.	15	N. 2 Sucha.	
4	P.	Kazimierza Królewic.	Преподоб. Герасима.	16	Cyrylla i Tacyj.	
5	W.	Przenies. S. Wacława.	Мученика Конона.	17	Patryce. i Gert.	
6	S.	Wiktor. i Kole. *Such.*	42 Муч. во Амморїи.	18	Gabryela Archa.	
7	C.	Tomasza z Akwinu.	Свящм. Василїя.	19	Józ: Ob. N. M. P.	
8	P.	Jana Bożego. *Such.*	Преп. Θеофїлакта.	20	Joa. Oy. N. M. P.	
9	S.	Franciszki Wd. *Such.*	*40 Мучен. во Севаст.*	21	Benedykta Opa.	
		A szaty też Jego stały się białe. Mat. 17.			Luc. 11.	
10	N.	2 Sucha. 40 Męcze.	Н. 2 Поста.	22	N. 3 Głucha.	
11	P.	Konstantyna i Pelagii.	Софронїя Патрїарха.	23	Ottona i Katar.	
12	W.	Grzegorza Papieża.	Преподоб. Θеофана.	24	Marka M. *Wig.*	
13	S.	Nicefora i Patrycyi.	Пре. Мо. Никифора.	25	Zwiast. N. M. P.	
14	C.	Zacharyjasza i Matyld.	Препод. Венедикта.	26	Ludgiera Bisk.	
15	P.	Cyryjaka i Longina.	Муч. Агапїя и 6 Му.	27	Ruperta Bisk.	
16	S.	Cyrylla i Tacyjana.	Священм. Савина.	28	Syxta i Gunter.	
		Przetoż oni Sędziami waszemi będą. Luc. 11.			Joan. 6.	
17	N.	3 Głucha. Patrycego.	Н. 3 Поста.	29	N. 4 Srzodopost.	
18	P.	Gabryela Ar. i Edwar.	Св. Кvрїлла Iерусал.	30	Kwiryn. i Aniel.	
19	W.	*Józefa Obl. N. M. P.*	Мм. Хрvсанθа и Дар.	31	Benijam. i Balbi.	
20	S.	Joachi. Oyca N. M. P.	Пр. Отецъ убїенных.	1	*Apr.* Teodor. P.	
21	C.	Benedykta Opata.	Пре. Iакова Еписко.	2	Franci. z Pauli.	
22	P.	Pawła B. i Oktawiana.	Свям. Василїя Прес.	3	Rycharda Bisk.	
23	S.	Ottona i Katarz. *Wig.*	Пр. Муч. Нїкона.	4	Izydora Bisku.	
		Iż ten jest prawdziwie on Prorok. Joan. 6.			Joan. 8.	
24	N.	4 Srzodopost. Epigmeu.	Н. 4 Поста.	5	N. 5 Biała.	
25	P.	Zwiastowan. N. M. P.	Благовѣщ. Пр. Бого.	6	Wilhelma i Cel.	
26	W.	Teodozyusza i Kastulu.	*Соб. Архiс. Гаврiи.*	7	Epifaniusza Bis.	
27	S.	Ruperta Bis. i Jana.	Мучениц. Матроны.	8	Dyoni. i Apolo.	
28	C.	Syxta P. i Gunterman	Преподоб. Стефана.	9	Maryi Egipcy.	
29	P.	Eustachego i Anastaze.	Пре. Марка Ареθус.	10	Ezechiela Pror.	
30	S.	Kwiryna Bis. i Anieli.	Пр. Iоанна Списат.	11	Leona Papieża.	
		Ja zaś nie szukam chwały mojey. Joan. 8.			Mat. 21.	
31	N.	5 Biała. Benijami.	Н. 5 Поста.	12	N. 6 Kwietna.	

LUNACYE.

Słońce wstępuje w znak barana dn. 8 go. 2 min. 6 po południu.

Porówn: dnia z nocą. Początek wiosny.

Pełnia dn. 6 god. 6 min. 5 rano.

Ostatnia kwa. dn. 14 go. 8 min. 17 rano.

Nów d. 21 go. 4 mi. 58 wieczorem.

Pierw. kwa. dn. 28 go. 8 min. 1 rano.

był poczytany, serdecznie Pana swego wyznaway.

Ucz się małémi rzeczoma kontentować, jako podróżny, któremu lżey nieść, jeżeli mniey ma, który tym bezpiecznieyszy, im jest uboższy.

Pamiętay się być gościem na każdym mieyscu, to jest: wiele wybaczay jako gość; ponieważ nie długo wszędzie zabawisz, a na długo złe rozumienie o sobie

APRILIS, АПРѢЛЬ, KWIECIEN ma dni 30.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. May w Kwietniu.	B.Z.Z.
1	P.	Hugona i Teodory.	Пр. Марїи Египтск.	13	Hermenegil. Mę.	
2	W.	Franciszka z Pauli.	Преп. Тїта Чудо.	14	Tyberyusza Mę.	
3	S.	Rycharda Biskupa.	Преподоб. Нїкиты.	15	Ludwi. i Kassyl.	
4	C.	Izydora Biskupa.	Преподобн. Iосифа.	16	*Wielki Czwar.*	
5	P.	N.M.P. Boles. Wince.	Мученика Θеодула.	17	*Wielki Piątek.*	
6	S.	Wilhelma Biskupa.	Св. От. Евтихiя.	18	*Wielka Sobota.*	
		Błogosławiony, który idzie w Imie Pańs. Mat. 21.			Mar. 16.	
7	N.	6 Kwietna. Donata.	Н. 6 Вербная.	19	Zmartw. Pańsk.	
8	P.	Apoloniusza i Dyonize.	Апостола Иродiона.	20	Poniedz. Wielk.	
9	W.	Maryi Egipcyjanki.	Мученика Евпсихїя.	21	Anzelma Bisku.	
10	S.	Ezechiela Proroka.	Мученика Терентїя.	22	Soter. i Kaja Pp.	
11	C.	*Wielki.* Leona i Elwi.	*Великiй Четвертокъ.*	23	Woycie. A. B.	
12	P.	*Wielki.* Juliusza Pap.	*Великiй Пятокъ.*	24	Jerzego Męczeń.	
13	S.	*Wielka.* Hermenegild.	*Великая Суббота.*	25	Mark. Ap. i Ew.	
		Ale idźcie, powiedźcie Uczniom Jego. Mar. 16.			Joan. 20.	
14	N.	Zmartw. Pań. Tyburce.	Н. Пасха Христова.	26	N. Przewodna.	
15	P.	Poniedz. Wiel. Kassyl.	Понедѣль. Свѣтлый.	27	Anastaz. i Teofi.	
16	W.	Kalixta i Lamberta.	Вторникъ Свѣтлый.	28	Witalisa Męcz.	
17	S.	Aniceta i Rudolfa Bi.	Свящмуч. Сумеона.	29	Piotra Męczeń.	
18	C.	Apoloniusza i Eleuter.	Преподоб. Iоанна.	30	Katarzyny Sen.	
19	P.	Hermogena i Werne.	Пр. Iоанна Палеола.	1	*Maj.* Fili. i Jakó.	
20	S.	Wiktora i Cezarego.	Пр. Θеодора Трїхин.	2	Atanaz. i Zygm.	
		A nie bądź niewiernym, ale wiernym. Joan. 20.			Joan. 10.	
21	N.	*Przewodna. Anzel.	Н. 1 по Пасцѣ.	3	N. 2 po Wielk.	
22	P.	Sotera i Kaja Pp. Mm.	Пр. Θеодора Сукеот.	4	Floryja. i Moni.	
23	W.	*Jerzego Męczennika.*	Великомуч. Георгїя.	5	Piusa V. Papie.	
24	S.	Woyciecha Ar. Bis. M.	Мучен. Саввы. Стр.	6	Jana w Oleju.	
25	C.	*Marka Apo. i Ewan.*	*Ап. и Еван. Марка.*	7	Domicelli Pan.	
26	P.	Kleta i Marcellina Pap.	Свм. Василiя Амасiй	8	*Stanisła. B. M.*	
27	S.	Anastazego i Tertulija.	Свм. Сумеона Ср. Го.	9	Grzegorza Teol.	
		I znam owce moje, i znają mię moje. Joan. 10.			Joan. 16.	
28	N.	2 po Wielk. Grob. Chr.	Н. 2 по Пасцѣ.	10	N. 3 po Wielk.	
29	P.	Piotra Męczennika.	9 Мучен. въ Кузїцѣ.	11	Mamerta Bisku.	
30	W.	Katarzyny Seneńskiey.	*Апостола Iакова.*	12	Pankr. i Neryu.	

LUNACYE.

Słońce wstępuje w znak byka dnia 8 god. 2 mi. 58 rano.

Pełnia d. 4 go. 9 mi. 36 wieczorem.

Ostatnia kwad. dn. 13 go. 1 mi. 31 rano.

Nów dn. 20 go. 1 mi. 51 rano.

Pierw: kwad: dn. 26 go. 4 mi. 36 wieczorem.

zostawisz.

Nie dowiaduy się o cudzych sprawach, jako gość, a zatém wszystkich łatwo szanować, i od wszystkich równo szanowany będziesz.

Ustępuy wszystkim jako gość, a wszędzie spokoynie pomieszkasz, miey za honor świadczyć się tym, że nie znasz tego, co do ciebie nie należy.

Miey za szczęście, każdą godzinę, na pożyteczney pracy zabawić, miey się za nieszczęśliwego, kiedy w potrzebie bliźniemu nie możesz usłużyć.

Snu zbytecznego chroń się, ile możesz;

MAJUS, МАЙ, MAY ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Czerwiec w Maju.	B.Z. Z.
1	S.	*Filipa i Jakóba Apo.*	Пророка Іеремїи.	13	Serwacego i Job.	
2	C.	Atanazego i Zygmunta.	Аѳанасїя Архїепис.	14	Bonifacego Mę.	
3	P.	*Znalezie. S. Krzyża.*	Мученика Тїмоѳея.	15	Zofii i 3 Córek.	
4	S.	Floryjana i Moniki.	Пр. Мучц. Пелагїи.	16	Jana Nep. i Uba.	
		A będzie się radowało serce wasze. Joan. 16.			Joan. 16.	
5	N.	3 po Wielk. Op.S.Józ.	Н. 3 по Пасцѣ.	17	N. 4 po Wielk.	
6	P.	Jana Ewanie. w Oleju.	Іова Многострадалн.	18	Felixa i Wenan.	
7	W.	Domicelli Panny.	*Знаменіе Неб. Крес.*	19	Piotra Celestyn.	
8	S.	*Stanisława Bis. i Mę.*	Іоанна Богослова.	20	Bernarda Seneń.	
9	C.	Grzegorza Nazy. Teol.	Пре. Мо. С. Никол.	21	Polieukta Męcz.	
10	P.	Izydora R. i Antonina.	*Ап. Сімона Зилота.*	22	Heleny i Julii.	
11	S.	Mamerta i Majola.	Свящмуч. Мокїя.	23	Dezyderyu. Bis.	
		Pożyteczno wam, abym ja odszedł. Joan. 16.			Joan. 16.	
12	N.	4 po Wielk. N.M.P. Łas.	Н. 4 по Пасцѣ.	24	N. 5 po Wielk.	
13	P.	Serwacego Biskupa.	С. Отца Епифанїя.	25	†. Grzegorza P.	
14	W.	Bonifacego Męczenni.	Мученика Ісїдора.	26	†. Filipa Neryu.	
15	S.	Zofii z 3ma Córkami.	Пр. Пахомїя Велик.	27	†. Jana Papieża.	
16	C.	Jana Nep. M. i Ubalda.	Преподобн. Ѳеодора.	28	Wniebo. Pańsk.	
17	P.	Torpeta i Paschalisa.	Апосто. Андроника.	29	Maxym. i Teod.	
18	S.	Felixa i Wenantego.	Муч. Ѳеодот. Агкур.	30	Felixa i Ferdy.	
		Aby radość wasza była doskonała. Joan. 16.			Joan. 15 i 16.	
19	N.	5 po Wielk. Piotra.	Н. 5 по Пасцѣ.	31	N. 6 po Wielk.	
20	P.	† Bernarda Seneńsk.	Мученика Ѳалилея.	1	*Jun.* Nikodema.	
21	W.	† Walensa i Polieukta.	*Константи. и Елен.*	2	Erazma i Blond.	
22	S.	† Heleny Kr. i Julii P.	Мучени. Василиска.	3	Laurent. i Klot.	
23	C.	Wnieb. Pań. Dezyde.	Вознесеніе Господн.	4	Opata i Saturni.	
24	P.	Jana Regisa i Joanny.	Преподоб. Сумеона.	5	Bonifacego Bis.	
25	S.	Grzeg. VII i Urba. Pp.	*Обр. Гл. С. Іоан. Кр.*	6	Norberta Bisku.	
		Mniemać będzie, że czyni posługę Bogu. Jo. 15 i 16.			Joan. 14.	
26	N.	6 po Wielk. Fili. Ner.	Н. 6 по Пасцѣ.	7	Zesła. Ducha S.	
27	P.	Jana Pap. i Beda Ka.	Семуч. Ѳерапонта.	8	Poniedz. Świąt.	
28	W.	Germana i Lucyjana.	Пр. Нікиты Еписк.	9	Pryma i Felicy.	
29	S.	Maxymina i Teodozyi.	Пр. Мучц. Ѳеодосїи.	10	Bogumiła. *Such.*	
30	C.	Felixa P. i Ferdynan	Пр. От. Ісаакїя Дал.	11	Barnaba Apost.	
31	P.	Petroneli Panny.	С. Апостола Ермія.	12	Onufrego. *Such.*	

LUNACYE.

Słońce wstępuje w znak bliźniąt dnia 9 god. 2 mi. 19 rano.

Pełnia dn. 4 godz. 1 mi. 16 po południu.

Ostatnia kwad. dn. 12 go. 3 min. 9 po południu.

Nów dn. 19 go. 8 mi. 59 rano.

Pierw: kwad: dn. 26 go. 3 mi. 0 rano.

bo jeśli do spania djabłu posłusznym będziesz, tedy i czującego ciebie zdradzi.

Ilekroć na ciebie lubieżność napada, stawiay sobie przed oczy sromotę ludzką, zagniewanie Bozkie, a nade wszystko widzenie i słyszenie uzbroić pamiętay.

Myśli złośliwe za djabelskie poczytay; tak one bowiem szczezną, a onych rozsiewca zawstydzony póydzie.

Cały czas życia na robotę ręki, na naukę ucha i na modlitwę myślną rozdzielay. albo osadź oko w xiążce, rękę w poży-

JUNIUS, ІЮНЬ, CZERWIEC ma dni 30.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza Lipiec w Czerwcu.	B. Z.
1	S.	Nikodema i Prokula.	Мученика Юстіна.	13	Anton. Pa. *Su.*	
		A mowa, którąście słyszeli nie jest moja. Joan. 14.			Mat. 28.	
2	N.	Zesła. Du. Sw. Marcel.	Сошеств. Свя. Духа.	14	SSS. Tróycy.	
3	P.	Poniedz. Swią Lauren.	Понед. Св. Троицы.	15	Wita i Modesta.	
4	W.	Alexandra i Kwiryna.	Вторникъ свѣтлый.	16	Benona i Justyn.	
5	S.	Bonifac. i Waler. *Su.*	Свмуч. Дороѳея Епи.	17	Adolfa i Marcy.	
6	C	Norberta Biskupa.	Преподо. Іларїона.	18	Boże Ciało.	
7	P.	Roberta Opata. *Such.*	Свщмч. Ѳеодота Анк.	19	Gerwa. i Protaz.	
8	S.	Maxymil. i Medar. *Su.*	*Велмуч. Ѳеодора.*	20	Sylwer. i Flore.	
		Chrzcząc je w Imie Oyca, i Syna, &c. Mat. 28.			Luc. 14.	
9	N.	SSS. Tróycy Pry. i Fel.	Н. 1, Всѣхъ С. *Мясоп.*	21	N. 2 po Swiąt.	
10	P.	Bogumiła i Małgorza.	Свщмч. Тїм. *І д. пос.*	22	Paulina Bisku.	
11	W.	Barnaba Apostoła.	*Ап. Варѳол. и Варн.*	23	Agrypiny P. M.	
12	S.	Onufrego Pustelnika.	*Препод. Онуфрія.*	24	Nar. S. Jana Chr.	
13	C.	Boże Ciało. Antonie.	Мученицы Аквулин.	25	Prospera Bisku.	
14	P.	Bazylego W. Biskupa.	Пророка Елісея.	26	*Serca P. Jezu.*	
15	S.	Wita i Modesta Mę.	Пророка Аммоса.	27	Władys. *Wig.*	
		Człowiek niektóry sprawił wieczerzę. Luc. 14.			Luc. 15.	
16	N.	2 po Swiąt. Aurelija.	Н. 2 по Сошествіи.	28	N. 3 po Swiąt.	
17	P.	Adolfa i Marcyjana.	Мученика Мануила.	29	Piotra i Pawła.	
18	W.	Marka i Marceli. Mm.	Мученика Леонтїя.	30	Emilii i Lucyny.	
19	S.	Gerwazego i Protaze.	*Ап. Юды Бра. Госп.*	1	*Jul.* Teodozyus.	
20	C.	Sylweryusza i Florent.	Свщмч. Меѳодїя Еп.	2	Nawie. N. M. P.	
21	P.	*N. Serca P. Jezusa.*	Мученика Юлїяна.	3	Heliodora i Ana.	
22	S.	Paulina B. 10,000 Mm.	Священмч. Евсевїя.	4	Józefa Kalasant.	
		I szuka z pilnością, ażby go znalazła. Luc. 15.			Luc. 5.	
23	N.	3 po Swiąt. Agrypin.	Н. 3 по Сошествіи.	5	N. 4 po Swiąt.	
24	P.	*Narodz. S. Jana Chr.*	Рож. Св. Іоанна Кр.	6	Izaja. i Dominik.	
25	W.	*Prospera i Gallikana.	Пр. Мучц. Февронїи.	7	Pulcheryi P. i M.	
26	S.	Jana i Pawła Męczeń.	Пр. Отца Давіда.	8	Jana i Kilijana.	
27	C.	Władysława Króla.	Преподоб. Сампсона.	9	Cyrylla i Anato.	
28	P.	Leona Papieża. *Wigil.*	Воз. Мо. Кура и Іоан.	10	7 Braci i Jana.	
29	S.	Piotra i Pawła Apo.	Апо. Петра и Павла.	11	Sabina i Pelagii.	
		I wszystko opuściwszy, szli za nim. Luc. 5.			Mat. 5.	
30	N.	4 po Swiąt. P.S.P.Ap.	Н. 4 по Сошествіи.	12	N. 5 po Swiąt.	

LUNACYE.

Słońce wstępuje w znak raka dn. 9 g. 11 mi. 20 rano.

Przesilen: dnia. Początek lata.

Pełnia dn. 3 god. 4 mi. 31 rano.

Ostatnia kwad. dn. 11 go. 1 mi. 10 rano.

Nów d. 17 god. 3 mi. 37 wieczor.

Pierw. kwad. dn. 24 go. 3 mi. 41 wieczorem.

tecznay robocie, myśli twoje w upodobaniu Bozkim.

Na niebo często poglądaj, abyś zasmakował Anielskie Towarzystwo, ucz się tego na ziemi, co masz czynić w Niebie z Aniołami, to jest: zawsze widzieć Boga, zawsze chwalić Boga, i zawsze się podobać Bogu.

Szukay sposobu, abyś się stał godnym pobożnych ludzi rozmowy, niegardź ubogim płaczącym, aby snadź Bóg i twojey modlitwy nieodrzucił.

Jeśli chcesz być Kościołem Bożym, usta-

JULIUS, ЮЛЬ, LIPIEC ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Sierpień w Lipcu.	B. Z. Z.	LUNACYE.
1	P.	*Janusza M. i Teobald.	Св. Космы и Дамïан.	13	Małgorzaty Pa.		
2	W.	*Naw. N. M. P.* Mirusa.	*Пол. Ризы Пр. Бого.*	14	Bonawentura B.		
3	S.	Heliodora i Awita Ka.	Мученика Vакінѳа.	15	Rozesł. Ss. Apos.		
4	C.	Józefa Kalasantego.	С. Андрея Критскаг.	16	N.M.P.Szkapler.		
5	P.	Wilhelma i Karoliny.	Мароы и *Аѳанасія.*	17	Alex. W. Wyz.		
6	S.	Izajasza Pr. i Dominiki.	Пр. Сісоя Великаго.	18	Symona z Lipn.		
		Słyszeliście, iż rzeczono starym. Mat. 5.			Mar. 8.		Słońce wstępuje w znak lwa dnia 10 g. 10 mi. 30 rano.
7	N.	5 po Swiąt. Klaudyus.	Н. 5 по Сошествіи.	19	N. 6 po Swiąt.		
8	P.	Jana z Duk. i Elżbiety.	Велкмуч. Прокопія.	20	Elijasza i Czesła.		
9	W.	Zenona i Anatolii Pan.	Свщмч. Панкратія.	21	Daniela i Praxe.		
10	S.	7miu Braci śpiących.	45 М. *Пол. Риз. Гос.*	22	Maryi Magdale.		
11	C.	Cypryjana i Pelagii P.	Велмучц. Евфимïи.	23	Apolinara B. M.		
12	P.	Jana Gwalberta Opata.	Мученика Прокла.	24	Krysty. P. i M.		Pełn. dn. 2 god. 7 mi. 7 wieczorem.
13	S.	Małgorzaty Król. Wę.	*Соб. Арх. Гавріила.*	25	Jakóba Apostoł.		
		I rozkazał Rzeszy usieść na ziemi. Mar. 8.			Mat. 7.		
14	N.	6 po Swiąt. Bonawen.	Н. 6 по Сошествіи.	26	N. 7 po Swiąt.		
15	P.	Rozesłanie Ss. Aposto.	Кvріка и Юлитты.	27	Pantale. i Nata.		
16	W.	*Szkapler. N. Mar. P.*	Свщмуч. Аѳvноген.	28	Innocent. i Cels.		
17	S.	Alexego Wiel. Wyz.	Велкмчц. Марины.	29	Marty i Serafin.		Ostatnia kwad. dn. 10 go. 8 mi. 21 rano.
18	C.	Symona z Li. i Kamil.	Мученика Емелïяна.	30	Abdona i Senna.		
19	P.	Wincentego *a Paulo.*	*Пр. Макр. С.С.В.В.*	31	Ignacego Lojola.		
20	S.	Elijasza P. i Czesława.	Св. Пророка Иліи.	1	*Aug.* Pio. w ok.		
		Strzeżcie się pilnie fałszywych proro. Mat. 7.			Luc. 16.		
21	N.	7 po Swiąt. Daniela.	Н. 7 по Сошествіи.	2	N. 8 po Swiąt.		Nów dn. 16 go. 11 mi. 4 wieczorem.
22	P.	*Maryi Magdaleny.*	*С. Маріи Магдали.*	3	Znal. S. Szczepa.		
23	W.	Apolinara i Liberyu.	Мученика Трофима.	4	Dominika Wyz.		
24	S.	Francisz. Sol. i Krysty.	Св. Бориса и Глѣба.	5	N. Mar. P. Snież.		
25	C.	*Jakóba Apostoła.*	Успеніе Св. Анны.	6	Przemien. Pańs.		
26	P.	*Anny Mat. N. M. P.*	Свящмуч. Ермолая.	7	Kajetana Wyz.		
27	S.	Pantaleona i Natalii.	*Велмч. Пантелейм.*	8	Cyryjaka i Lar.		Pierw. kwad. dn. 24 go. 6 mi. 50 rano.
		Jakoby rozpraszał dobra jego. Luc. 16.			Luc. 19.		
28	N.	8 po Swiąt. Kunegun.	Н. 8 по Сошествіи.	9	N. 9 po Swiąt.		
29	P.	Marty i Serafiny Pan.	Мученн. Каллïника.	10	Wawrzyńca M.		
30	W.	Abdona i Senna Męcz.	Ап. Сïлы и Сïл. *Мяс.*	11	Zuzanny i Dygn.		
31	S.	Ignacego Lojoli Wyz.	Пр. Муч. Евдо. *1 д. п.*	12	Klary i Felicys.		

wicznie zabawiay się modlitwą. wszakże u Boga nie proś, co tobie miłego, ale co jest pożytecznego.

Nikomu nie uwłaczay, a rzadko się tobie nadarzy nieprzyjaciel, chcesz wiedzieć przez co djabeł górę nad tobą bierze, odetniy grzech, a jako muchę czarta odpędzisz; oręże bowiem szatańskie, jest każde złe dzieło ludzkie.

Przestrogi dla Zatwardziałych.

Biada niepobożnemu; bo gdy wszystkie

AUGUSTUS, АВГУСТЪ, SIERPIEŃ ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Wrześ: w Sierpniu.
1	C.	Piotra w Okowach.	*Происх. чес. Крест.*	13	Hipol. i Kassyja.
2	P.	*N. Mar. P. Anielskiey.*	Пр. Мо. Пермч. Сте.	14	Euzebiu. W. *Wi.*
3	S.	Znal. S. Stef. i Augusta.	Преподоб. Ісаакія.	15	Wnieb. N. M. P.
I uczył na każdy dzień w Kościele. Luc. 19.					Luc. 18.
4	N.	9 po Swiąt. Dominik.	Н. 9 по Сошествія.	16	N. 10 po Swiąt.
5	P.	*N. Mar. P. Snieżney.*	Мученика Евсегнія.	17	Mamer. i Miron.
6	W.	*Przemienie. Pańskie.*	Преображ. Господ.	18	Agapita B i M.
7	S.	Kajetana W. i Donata.	Пр. Муч. Дометія.	19	Beniguy i Broni.
8	C.	Cyryjaka i Larga Mę.	С. Отца Емиліана.	20	Bernarda Opata.
9	P.	Romana Męczennika.	*Апостола Матѳія.*	21	Joanny Fremiot.
10	S.	*Wawrzyńca Męczeń.*	Архідіак. Лаврент.	22	Joachi. i Symfo.
Że ten odszedł usprawiedliwiony do domu. Luc. 18.					Mar. 7.
11	N.	10 po Swiąt. Tyburce.	Н. 10 по Сошествія.	23	N. 11 po Swiąt.
12	P.	Klary i Felicys. Pan.	Мученика Фотія.	24	Bartłom. Apost.
13	W.	Hipolita i Kassyjana.	Препод. Максіма.	25	Ludwika Króla.
14	S.	Euzebiusza Wy. *Wig.*	Пророка Міхея.	26	Zefiryn. i Róży.
15	C.	Wniebowz. N. Mar. P.	Успеніе Пр. Богор.	27	Cezaryusza Bis.
16	P.	Rocha Wyznawcy.	*Пр. Нер. Об. Г. І. Х.*	28	Augusty. Bisku.
17	S.	Mamerta i Mirona Mę.	Мученика Мνрона.	29	Scię: S. Jana Chr.
I rzekł mu: Effeta; to jest: otworz się. Mar. 7.					Luc. 10.
18	N.	11 po Swiąt. Jacka W.	Н. 11 по Сошествія.	30	N. 12 po Swiąt.
19	P.	Ludwika i Benigny.	Муч. Андрея Стра.	31	Raymunda Wy.
20	W.	Bernarda Opata Wyz.	Пророка Самуила.	1	*Sept.* Idzego Op.
21	S.	Stefana i Joanny Fre.	Апостола Ѳаддея.	2	Stefana Kr. Wę.
22	C.	*Symforyja. i Filiberta.	Мученика Агаѳоник.	3	Izabeli i Eufro.
23	P.	Zacheusza i Filipa Ben.	Св. Мучен. Луппа.	4	Rozalii Panny.
24	S.	*Bartłomieja Aposto.*	Свщмч. Еντνхія.	5	Wiktoryna Mę.
Miłuy Pana Boga twego ze wszystk. Luc. 10.					Luc. 17.
25	N.	12 po Swiąt. Ludwika.	Н. 12 по Сошествія.	6	N. 13 po Swiąt.
26	P.	Zefiryna i Róży Panny.	Адріана и Наталіи.	7	Reginy P. *Wig.*
27	W.	Cezaryusza i Rufa Bis.	Преподоб. Пімена.	8	Narodz. N. M. P.
28	S.	Augusty. B. i D. Koś.	Пр. Моусея Муріна.	9	Gorgon. i Adryj.
29	C.	Ścięcie S. Jana Chrzci.	Ус. Гл. С. Іоан. *Пост.*	10	Mikołaja z Tol.
30	P.	*Felixa i Gaudentego.	*Кн. Александ. Нев.*	11	Prota i Jacka.
31	S.	Raymunda i Rufiny.	*Пол. Пояса Богоро.*	12	Gwidona Wyzn.

LUNACYE.

Słońce wstępuje w znak panny dn. 11 go. 5 min. 4 rano.

Pełnia dn. 1 godz. 8 min. 52 rano.

Ostatnia kwadra dnia 8 go. 1 min. 56 wieczorem.

Nów dn. 15 go. 8 min. 23 rano.

Pierw: kw. dn. 22 g. 12 mi. 26 po północy.

Pełnia dn. 30 godz. 9 min. 35 wieczorem.

rzeczy zajaśnieją, on sam zaślepiony będzie.

Biada bluźniercy; bo język jego będzie związany. I ach, jak odpowie Sędziemu!

Biada niesprawiedliwemu; bo koniecznie stanąć musi przed sprawiedliwym, a tym srogim Zakono-dawcą.

Biada chciwemu; bo ucieką od niego majątki, a ogień go pozrze.

Biada ospałemu i oziębłemu; będzie bowiem szukał czasu, którego stracił, a nie znaydzie na wieki.

SEPTEMBER, СЕНТЯБРЬ, WRZESIEŃ ma dni 30.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Pazdzier: w Wrześ:
		Szedłszy pokażcie się Kapłanom. Luc. 17.			Mat. 6.
1	N.	13 po Swiąt. Poc. N.M.P.	Н. 13 по Сошествіи.	13	N. 14 po Swiąt.
2	P.	Stefana Kr. i Maxyma.	Мученика Маманта.	14	Podw. S. Krzyż.
3	W.	Izabelli Kr. i Eufrozy.	Свящмуч. Анѳіма.	15	Nikodema Męc
4	S.	Rozalii Panny i Bazyli.	Священмуч. Вавилы.	16	Cypryjan. *Such.*
5	C.	Urbana i Wawrzyńca.	Про. Захарія и Ели.	17	Piątna S. Franci.
6	P.	Zacharyjasza i Petrone.	*Чуд. Ар. Михаила.*	18	Józefa i Tom. *Su.*
7	S.	Reginy Panny. *Wigil.*	Мученика Созонта.	19	Januaryu. *Such*
		Nie troszczcie się o żywot wasz. Mat. 6.			Luc. 7.
8	N.	14 po Sw. Nar. N.M.P.	Н. 14. Рож. Пр. Бого.	20	N. 15 po Swiąt.
9	P.	Gorgoniusza i Adryjan.	*Св. Іоакима и Анн.*	21	Mateusza A. i E.
10	W.	Mikołaja i Pulcheryi.	Мучец. Минодоры.	22	Maurycego Męc.
11	S.	Prota i Jacka Męczeń.	Преподоб. Ѳеодоры.	23	Tekli Pan. i Mę.
12	C.	Gwidona. *Zwyc. z Tur.*	Свящмч. Автонома.	24	Pafnuc. i Gerar.
13	P.	Maureliusza i Polixen.	*Обновленіе Храма.*	25	Kleofa. i Aurel.
14	S.	*Podwyższ. S. Krzyża.*	Возд. С. Крес. *Пост.*	26	Jozafata i Cypr.
		I usiadł on, który był umarty. Luc. 7.			Luc. 14.
15	N.	15 po Swiąt. Im. N.M.P.	Н. 15 по Сошествіи.	27	N. 16 po Swiąt.
16	P.	Kornelego i Eufemii.	Велмучц. Евфиміи.	28	Wacława Król.
17	W.	Piąt. S. Franc. i Justyn.	Мучц. Софіи и ч. ея.	29	Michała Archa.
18	S.	Tomasza i Józef. *Such.*	Преподоб. Евменія.	30	Hieroni. D. Koś.
19	C.	Januarego Bisku. i Mę.	Мученика Трофима.	1	*Oct:* Remigiusz.
20	P.	Eustachi. i Faus. *Such.*	Велмуч. Евстафія.	2	Aniołow Stróżo.
21	S.	*Mateusz. A. i E. Such.*	Апостола Кондрата.	3	Kandyda Męcze.
		Godzili się w szabat uzdrawiać. Luc. 14.			Mat. 22.
22	N.	16 po Swiąt. Mauryce.	Н. 16 по Сошествіи.	4	N. 17 po Swiąt.
23	P.	Tekli Panny i Męczeń.	*Зач. Св. Іоан. Пред.*	5	Placyda i Flaw.
24	W.	Pafnucego i Gerarda.	Пермчц. Р.А. Ѳеклы.	6	Brunona i Fidy.
25	S.	Kleofasa i Aurelii Pan.	Евфросиніи и *Сергі.*	7	Marka i Justyny.
26	C.	Jozafata Ar. Bis. i Mę.	Апо. и Еван. Іоанна.	8	Brygidy Wdo.
27	P.	Pr. S. Stan. Koz. i Dam.	Муче. Каллістрата.	9	Dyonizego Męc.
28	S.	Wacława Króla i Mę.	Преподо. Харитона.	10	Francisz. Borgi.
		Jakoż tedy Dawid w duchu zowie go Pa: Mat. 22.			Mat. 9.
29	N.	17 po Swiąt. *Michała.*	Н. 17 по Сошествіи.	11	N. 18 po Swiąt.
30	P.	Hieronima Dok. Kośc.	Свящмуч. Григорія.	12	Maxymilijana B.

B. Z. Z.

LUNACYE.

Słońce wstępuje w znak wagi dn. 11 god. 1 mi. 33 rano.

Porówna: nocy z dniem. Początek jesieni.

Ost. kw. dn. 6 godz. 7 min. 19 wieczorem.

Nów dn. 13 go. 8 mi. 17 wieczor.

Pierw. kwad. dn. 21 go. 7 min. 30 wieczorem.

Pełn. dn. 29 go. 9 min. 9 rano.

Biada pysznemu; bo kiedy wynidzie do grobu, w ten czas zrozumie, czym był w oczach Bozkich.

Biada wszetecznikowi; bo szata jego godowa śmierdzieć będzie, a on z hańbą swoją z pośrzodku gminu Swiętych na łeb wyrzucony zostanie.

Biada uporczywemu; biada bankietnikowi; biada pijanemu; albowiem z cudzołożnikami policzony, a z rozboynika-

OCTOBER, ОКТЯБРЬ, PAZDZIERNIK ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Listopad w Pazdzie.	B. Z. Z.
1	W.	Remigiusza Biskupa.	Покровъ Пр. Богор.	13	Edwarda Króla	
2	S.	*Aniołow Stróżow.*	Свящмч. Купріяна.	14	Kalixta Pap. M	
3	C.	Kandyda Męczeńnika.	Свщмч. Діонусія Ар.	15	Jadwigi i Teres.	
4	P.	Franciszka Seraf. Wy.	Свящмуч. Іероѳея.	16	Florenty. i Gaw.	
5	S.	Placyda i Towar. Mę.	Мучени. Харітины.	17	Wiktor. i Lucy.	
		Czemu myślicie złe rzeczy w sercach. Mat. 9.			Mat. 22.	
6	N.	18 po Sw. Roż. P. Mar.	Н. 18 по Сошествіи.	18	N. 19 po Swiąt.	
7	P.	Marka Pa. i Osyty Pan.	Муч. Сергія п Вакх.	19	Piotra z Alkant.	
8	W.	Brygidy Wd. i Justyn.	Преподоб. Пелагіи.	20	Maxym. i Wan.	
9	S.	Dyonizego Bis. i Mę.	*Апо. Іакова Алфео.*	21	Urszuli P. i Mę.	
10	C.	Franc. Bor. Zwy. Choc.	Мучени. Евлампія.	22	Jana i Korduli.	
11	P.	Zenaydy i Placyd. Pan.	Апостола Филиппа.	23	Jana Kapistran.	
12	S.	Maxymilija. Bis. i Mę.	Мученика Прова.	24	Rafała Archan.	
		A którychkolwiek naydziecie, wzowcie. Mat. 22.			Joan. 4.	
13	N.	19 po Swiąt. Edwarda.	Н. 19 по Сошествіи.	25	N. 20 po Swiąt.	
14	P.	Kalixta i Burcharda.	Мученика Назарія.	26	Ewarysta Papie.	
15	W.	Jadwigi i Teressy Pa.	Мученика Лукіяна.	27	Iwona i Freme.	
16	S.	Florentyna i Gawła.	Мученика Логвина.	28	Symona i Judy.	
17	C.	Wiktora i Lucyny P.	Свя. Пророка Осіи	29	Narcysa i Euzeb.	
18	P.	*Łukasza Apo. i Ewa.*	*Апо. и Еванг. Луки.*	30	Marcel. i Zenob.	
19	S.	Piotra z Alkantary.	Свя. Пророка Іоиля.	31	Wolfg. B. *Wig.*	
		I uwierzył sam i wszystek dom jego. Joan. 4.			Mat. 18.	
20	N.	20 po Swiąt. Maxymi.	Н. 20 по Сошествіи.	1	*Nov.* N. Wsz. Sś.	
21	P.	Urszuli P. i 11,000 Dzie.	Преподоб. Іларіона.	2	*Dzień Zaduszn.*	
22	W.	Jana dobre. i Korduli.	*Каз. Ик. Пр. Богор.*	3	Teofila i Huber.	
23	S.	Jana Kapistrana Wyz.	*Ап. Іакова Бр. Гос.*	4	Karola Borome.	
24	C.	Rafała Archanioła.	С. Мученика Ареѳы.	5	Zachary. i Elżb.	
25	P.	Kryspina i Kryspinia.	Мучени. Маркїяна.	6	Leonarda Wyz.	
26	S.	Ewarysta Papieża i M.	*Велмч. Димитрія.*	7	Engielberta.	
		Miey cierpliwość nade mną, a wszystko. Mat. 18.			Mat. 22.	
27	N.	21 po Swiąt. Jana Kan.	Н. 21 по Сошествіи.	8	N. 22 po Swiąt.	
28	P.	*Symona i Judy Apos.*	Мученика Терентія.	9	Teodora Męcz.	
29	W.	Narcysa B. i Euzebii P.	Мучениц. Анастасіи.	10	Andrze. i Nimfy.	
30	S.	Marcellina i Zenobii.	Мученика Зѣновія.	11	Marcina Bisku.	
31	C.	Antoni. i Wolfg. *Wig.*	Апостола Стахїя.	12	5 Braci Pol. Mę.	

LUNACYE.

Słońce wstępuje w znak niedźwiadka dn. 11 go. 10 mi. 21 rano.

Ost. kw. dn. 6 go. 1 m. 54 rano.

Nów dn. 13 go. 10 mi. 58 rano.

Pierw. kwad. dn. 21 god. 3 mi. 1 wieczorem.

Pełnia dn. 28 go. 7 min. 49 wieczorem.

mi karany będzie.

Biada pieszczonym rozkosznikom; bo po krótkim czasie, jako cielec poprowadzony będzie na rzeź.

Biada hipokrytowi i obłudnikowi; bo go Pasterz prawdziwy zaprze się, a Sędzia onego za wilka poczyta.

Ośmioro Szczęśliwości.

1. Błogosławiony, który ciasną drogą idzie; bo z chwałą do Królewstwa wpuszczony będzie.

NOVEMBER, НОЯБРЬ, LISTOPAD ma dni 30.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Grudzień w Listopa.	B. Z. Z.
1	P.	Wszystkich Swiętych.	Космы и Даміана Ч.	13	Dydaka Wyzna.	
2	S.	*Dzień Zaduszny.* Wik.	Мученика Акіндина.	14	Serapiona Męcz.	
		Godzili się czynsz dawać Cesarzowi? Mat. 22.			Mat. 9.	
3	N.	22 po Swiąt Op.N.M.P.	Н. 22 по Сошествіи	15	N. 23 po Swiąt	
4	P.	Karola Boromeusza.	Преподо. Іоанникія.	16	Edmunda Bisku.	
5	W.	Zachary. i Elżb. R.S.J.	Мучени. Галактіона.	17	Grzego. i Salom.	
6	S.	Leonarda Wyznawcy.	Павла Исповѣдника.	18	Eugeniu. i Odon.	
7	C.	Herkulana i Engielb.	33 Муч. въ Милити.	19	Elżbiety Królo.	
8	P.	Czter. Koron. i Godfr.	Соб. Архі. Михаила	20	Felixa Walezy.	
9	S.	Teodora Męczennika.	Мучени. Онисифора.	21	Ofiaro. N. M. P.	
		Odstąpcie, albowiem nie umarła dziew: Mat. 9.			Mat. 24.	
10	N.	23 po Swiąt Andrzeja.	Н. 23 по Сошествіи	22	N. 24 po Swiąt	
11	P.	*Marcina Biskupa.*	Св. Мучени. Мины.	23	Klemensa P. M.	
12	W.	5 Br. Pol. i Marcina P.	Іоанна Милостиваго.	24	Jana od Krzyża.	
13	S.	Dydaka Wyznawcy.	*Іоанна Златоуста.*	25	Katarzy. P. M.	
14	C.	Serapiona Męczennika.	*Ап. Филип. Мясоп.*	26	Konra. i Piotra.	
15	P.	Leopolda i Gertrudy.	Муч. Гурія. *І д. пос.*	27	Barla. i Jozafata.	
16	S.	Otmara i Edmunda B.	*Ап. и Ев. Матөея.*	28	Rufina i Mansw.	
		Upomień skrytę rzeczy od założenia. Mat. 13.			Luc. 21.	
17	N.	24 po Swiąt Stanisław.	Н. 24 по Сошествіи	29	N. 1 Adwentu.	
18	P.	Eupsychiusza i Odona.	Мученика Платона.	30	Andrzeja Apost.	
19	W.	Elżbiety Królo. Wdo.	Свя. Пророка Авдія.	1	*Dec.* Eligius. B.	
20	S.	*Felixa i Symplicyus.	С. Прокла Архіепи.	2	Chryzol. i Bibia.	
21	C.	*Ofiarowa. N. Mar. P.*	Вов. въ Це. Пр. Бого.	3	FranciszkaXaw.	
22	P.	Cecylii Panny i Męcz.	Апостола Филимона.	4	Barbary P. i M.	
23	S.	Klemensa Papie. i Mę.	Амфилохія Еписко.	5	Sabby Opata.	
		Aby uciekanie wasze nie było w zimie. Mat. 24.			Mat. 11.	
24	N.	25 po Swiąt Jana od †.	Н. 25 по Сошествіи	6	N. 2 Adwentu.	
25	P.	*Katarzyny Pan. i Mę.*	Свщмуч. Климента.	7	Ambro. B. *Wig.*	
26	W.	Piotra, Konra. i Delfin.	Преподоб. Алумпія.	8	Niep. Poc. M. P.	
27	S.	Barlaama i Jozafat. Pu.	Мучен. Іакова Перс.	9	Cypry. i Waler.	
28	C.	Rufina i Mansweta.	Препомуч. Стефана.	10	N. Ma. P. Loret.	
29	P.	Saturnina Męczennika.	Мучени. Парамона.	11	Damazego Pap.	
30	S.	*Andrzeja Apostoła.*	*Ап. Андрея Первоз.*	12	Spiryd. i Dyoni.	

LUNACYE.

Słońce wstępuje w znak strzelca dnia 10 go. 6 min. 47 rano.

Ostatnia kwad. dn. 4 go. 10 mi. 50 rano.

Nów dn. 12 go. 4 mi. 6 rano.

Pierw. kwad. dn. 20 go. 9 mi. 11 rano.

Pełnia dn. 27 god. 6 min. 6 rano.

2, Błogosławiony, który podeptał rozkoszy; bo przed nim djabli drzeć i lękać się będą.

3, Błogosławiony czystego serca i umysłu; godnym bowiem stał się sędzią świata, a jego świat sądzić nie może.

4, Błogosławiony, od którego ust nie odchodzi Zakon; bo od jego serca nie odstąpi Bóg.

5, Błogosławiony, który dla wielu czyni dobrze, bo na sądzie Bożym będzie miał wielu zastępcow.

6, Błogosławiony, który wszystko złe

DECEMBER, ДЕКАБРЬ, GRUDZIEN ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Styczeń w Grudniu.	Z. Z.
		Niebo i ziemia przeminą. Luc. 21.			Joan. 1.	
1	N.	1 Adwentu. Eligiego.	Н. 26 по Сошествіи.	13	N. 3 Adwentu.	
2	P.	Chryzologa i Bibianny.	Пророка Аввакума.	14	Spiryd. i Nikaz.	
3	W.	Franciszka Xaw. Wy.	Пророка Софонія.	15	Ireneus. i Wale.	
4	S.	Barbary Panny i Męc	*Велкмчц. Варвары.*	16	Ananijasz. *Such.*	
5	C.	Sabby Opata.	*Преподобна. Саввы.*	17	Łazarza Biskup.	
6	P.	**Mikołaja Bisk. Mir.*	Архіепис: Николая.	18	Gracyja. Bis. *Su.*	
7	S.	Ambrożego Bis. *Wigi.*	С. Амвросія Медїол.	19	Nemezyusza. *Su.*	
		Księgi rodzaju Jezusa Chrystusa. Mat. 1.			Luc. 3.	
8	N.	2 Ad. Niep.Poc.N.M.P.	Н. 27 по Сошествіи.	20	N. 4 Adwentu.	
9	P.	Cypryjana i Waleryi.	Зачатіе Свя. Анны.	21	Tomasza Aposto.	
10	W.	*N. M. P. Loretańskie.*	С. Мученика Мины.	22	Zenona i Anasta.	
11	S.	Damazego Papieża.	Преподобн. Даніила.	23	Wiktor. P. i M.	
12	C.	Spirydyona i Synezyu.	Преподо. Спvрїдона.	24	Ada. i Ew. *Wig.*	
13	P.	Lucyi Panny i Męcze.	Велмчен. Еvстратія.	25	Nar. Chrystu. P.	
14	S.	Nikazego i Eutropii.	Св. Мученн. Өvрса	26	Szczepana I Mę.	
		I spytali go, cóż tedy? jesteś ty Elijasz? Joan. 1.			Luc. 2.	
15	N.	3 Adwentu. Waleryja.	Н. Свят. Праотецъ.	27	N. po Boż. Naro.	
16	P.	Ananijasza i Adelaydy.	Св. Пророка Аггея.	28	Młodziankow.	
17	W.	Łazarza i Olimpii.	Пророка Даніила.	29	Tomasza Bis. K.	
18	S.	Wiktor. i Grac. *Such.*	Велкмч. Севастїяна.	30	Dawida Króla.	
19	C.	Nemezyusza i Faustyn.	Мучен. Вонифантія.	31	Sylwestra Papie.	
20	P.	Eugeniu. i Teofila. *Su.*	Священмучен. Ігнатія.	1	*Jan.* Nowy Rok.	
21	S.	*Tomasza Apost. Such.*	Мученицы Юліаніи.	2	Makarego Opat.	
		Czyńcie proste ścieżki jego. Luc. 3.			Mat. 2.	
22	N.	4 Adwentu. Zenona.	Н. Святыхъ Отецъ.	3	N. po Now. Rok.	
23	P.	Wiktoryi Panny i Mę.	Ю Мучен. въ Критѣ.	4	Tytusa Bis. i M.	
24	W.	*Adama i Ewy. Wigil.*	*Нав.* Прмц. Евгеніи.	5	Telesfora P. M.	
25	S.	Narodze: Chrystusa P.	Рожд. Г. Іисуса Хри.	6	Trzech Królow.	
26	C.	Szczepana I. Męczenn.	Соборъ Пр. Богоро.	7	Julija. i Lucyja.	
27	P.	*Jana Apost. i Ewan.*	Стефана І. Мученн.	8	Rygobe. i Sewe.	
28	S.	*Młodziankow.*	С.М. двy тмy въ Нік.	9	Marcyja. P. i M.	
		I na powstanie wielu w Izraelu. Luc. 2.			Luc. 2.	
29	N.	Po Boż. Naro. Tomasza.	Н. по Рожд. Господ.	10	N. 1 po 3 Król.	
30	P.	Dawida Kr. i Leonilda.	Мученицы Анvсіи.	11	Hygina Papieża.	
31	W.	Sylwestra Pap. Wyzn.	Пр. Меланіи Римля.	12	Raynol. i Honor.	

LUNACYE.

Słońce wstępuje w znak koziorożca d. 9 go. 6 min. 48 wieczor.

Przesilen: nocy. Początek zimy.

Ost. kw. dn. 3 go. 10 min. 50 wieczorem.

Nów dn. 11 go. 11 m. 7 wieczor.

Pierw. kwad. dn. 19 go. 12 mi. 29 po północy.

Pełn. dn. 26 go. 7 m. wieczorem.

od siebie odpędza pierwiey, niżeli się z nayczystszym złącza.

7, Błogosławiona rzecz bać się Boga, i troskliwie obmyślać dzień ostateczny.

8, Błogosławiony, którego życie wysokie, duch pokorny.

(*Dalszy ciąg nastąpi*).

DNI SWIĄTECZNE I UROCZYSTE,

w które uczący się w Szkołach są wolni od nauk.

STYCZEŃ.

1, NOWY ROK i rocznica urodzin N. W. X. Heleny Pawłówny, w roku 1807 narodzoney dnia 9 Stycznia.
6, Zjawienie Pańskie albo 3ch Królow.

LUTY.

2, Gromniczney Nayświęt: Maryi Panny.
23 i 24, Piątek i Sobota przed Syrną Niedz.

MARZEC.

4, Swiętego Kazimierza Królewica.
25, Zwiastowanie Nayświęt: Maryi Panny.

KWIECIEŃ.

11, Wielki Czwartek.
12, Wielki Piątek.
13, Wielka Sobota.
14, 15 i 16, Zmartwych: Pańs: i cały tydzień.
21, Imieniny Jey Imperatorskiey Mości Alexandry Teodorówny i N. W. X. Alexandry Nikołajówny.

MAY.

9, Swiętego Nikołaja Cudotwórcy.
23, Wniebowstąpienie Pańskie.

CZERWIEC.

2, 3 i 4, Zesłanie Ducha Swiętego.
13, Boże Ciało.
25, Dzień urodzin Jego Imperatorskiey Mości Nikołaja Pawłowicza w roku 1796, i N. W. X. Alexandry Nikołajówny w roku 1825.
29, Swiętych Apostołow Piotra i Pawła.

LIPIEC.

1, Dzień urodz. Jey Imperatorskiey Mości Alexandry Teodorówny w roku 1798.

SIERPIEŃ.

6, Przemienie: Pańskie i roczni: urodz: N. W. X. Maryi Nikołajówny w r. 1819.
15, Wniebowzięcie Nayświęt: Maryi Panny.
22, Koronacyja Jego Imperatorskiey Mości Nikołaja Pawłowicza Samowładnącego Całą Rossyją i Jey Imperatorskiey Mości Alexandry Teodorówny.
29, Scięcie Swiętego Jana Chrzciciela.
30, Imieniny N. W. X. Cesarzewicza Alexandra Nikołajewicza i rocznica urodzin N. W. X. Olgi Nikołajówny w roku 1822 oraz Kawalerskie Swięto Orderu Sgo Alexandra Newskiego.

WRZESIEŃ.

8, Narodzenie Nayświętszey Maryi Panny.
14, Podwyższenie Swiętego Krzyża.
26, Swiętego Jana Apostoła i Ewangelisty.

PAZDZIERNIK.

1, Opieki Nayświętszey Maryi Panny.
22, Cudownego Kazań: Obrazu N. Maryi P.

LISTOPAD.

1, Wszystkich Swiętych.
20, Wstąpienie na Tron Jego Imperatorskiey Mości Nikołaja Pawłowicza Samowładnącego Całą Rossyją i Króla Polskiego.
21, Ofiarowanie Nayświętszey Maryi Panny.

GRUDZIEŃ.

6, Swiętego Nikołaja Cudotwórcy i Imieniny Jego Imperatorskiey Mości Nikołaja Pawłowicza.
8, Niepokal: Poczęcia Nayś: Maryi Panny.
25, 26 i 27, Boże Narodzenie i pamiątka wygnania Francuzow z kraju.

Prócz wzmienionych uroczystych dni, wolni są od nauk od dn. 25 Grudnia do dn. 2 Stycznia, także w Wakacyyne według zwyczaju.

INNE DNI TABELNE,

w które Uczniowie nie są wolni od nauk.

STYCZEŃ.

7, Rocznica urodzin N. W. X. Anny Pawłówny w roku 1795.

28, Rocznica urodzin N. W. X. Michała Pawłowicza w roku 1798.

LUTY.

3, Imieniny N. W. X. Anny Pawłówny i Kawalerskie Swięto Orderu Stey Anny.

4, Rocznica urodzin N. W. X. Maryi Pawłówny w roku 1786.

25, Rocznica urodzin N. W. X. Maryi Michałówny w roku 1825.

KWIECIEŃ.

17, Rocznica urodzin N. W. X. Cesarzewicza Alexandra Nikołajewicza w roku 1818.

MAY.

14, Rocznica urodzin N. W. X. Elżbiety Michałówny w roku 1826.

21, Imieniny N. W. X. Konstantyna Nikołajewicza i N. W. X. Heleny Pawłówny.

LIPIEC.

11, Imieniny N. W. X. Olgi Nikołajówny.

22, Imieniny N. W. X. Maryi Nikołajówny, N. W. X. Maryi Michałówny i N. W. X. Maryi Pawłówny.

27, Rocznica urodzin i Imieniny N. W. X. Nikołaja Nikołajewicza w roku 1831.

SIERPIEŃ.

16, Rocznica urodzin N. W. X. Katarzyny Michałówny w roku 1827.

WRZESIEŃ.

5, Imieni: N. W. X. Elżbiety Michałówny.

9, Rocznica urodzin N. W. X. Konstantyna Nikołajewicza w roku 1827.

22, Kawalerskie Swięto Orderu Sgo Xiążęcia Włodzimierza.

PAZDZIERNIK.

13, Rocznica urodzin N. W. X. Michała Nikołajewicza w roku 1832.

LISTOPAD.

8, Imieniny N. W. X. Michała Nikołajewicza, N. W. X. Michała Pawłowicza, i Swięto wszystkich Kawaleryyskich Rossyyskich Orderow.

24, Imieniny N. W. X. Katarzyny Michałówny i Kawalerskie Swięto Orderu Stey Katarzyny.

26, Kawalersk: Swięto Orderu Sgo Jerzego.

30, Kawalerskie Swięto Orderu Swiętego Andrzeja.

DNI ZWYCIĘZKIE,

w które się śpiewa po Kościołach Te Deum laudamus.

CZERWIEC.

27, **Pamiątka zwycięztwa pod Półtawą.**

LIPIEC.

10, Pamiątka pokoju zawartego między Państwem Rossyyskiém i Portą Ottomańską w Kainardży, i przyłączenia Tauryckiego państwa do dzierżawy Rossyyskiey.

27, Wzięcie Fregat przy Angucie i przy Grengramie.

SIERPIEŃ.

9, Pamiątka wzięcia Narwy.

19, Pamiątka zwycięztwa odniesionego nad woyskiem Pruskiém.

WRZESIEŃ.

28, Zwycięztwo odniesione nad Generałem Lewenhauptem.

PAZDZIERNIK.

11, Wzięcie Twierdzy Slisselburgskiey.

DODATEK

Do Kalendarza Gospodarskiego na rok 1840, zawierający w sobie różne

WIADOMOŚCI GOSPODARSKIE.

SPOSOBY RATOWANIA BYDŁA
W czasie jego choroby.

Bydło rogate jest naywiększym w gospodarstwie wieyskiém przedmiotem: jak stanowi ważną nadzieję gospodarza, w jego zawodzie dążącym do dobrego celu powiększenia domowego gospodarstwa, lub utrzymania go w tym stanie, w jakim go być pragnie, przynaymniey na opędzenie pierwszych potrzeb życia swego; tak częstokroć się zdarza nieszczęśliwy wypadek dla gospodarza, pozbawiając z dobytku, w nayokropnieyszym położeniu go zostawia. Smutnę tę koley przechodząc gospodarz, ogołoconym być się widzi z tego, co ku jego zmierzało celowi; stawa w naywiększym niedostatku, za dotknięciem losu nieszczęśliwego, przez chorobę i upadek dobytku swego. Zapobiegając więc temu, udzielamy naszym czytelnikom, a osobliwie gospodarzom trudniącym się uprawą roli, i chowaniem bydła, sposoby do ratowania w czasie choroby i upadku jego. Sposoby, jakie tu niżey są opisane, podane były przez P. Sławińskiego Doktora Powiatowego Rossieńskiego dla zatamowania rozszerzającey się w tymże Powiecie na bydle rogatym zarazy, w roku 1816 za aprobatą Wyższey Zwierzchności w Gubernii Wileńskiey opublikowane. Przedsięwzięliśmy więc takowe sposoby dla wiadomości gospodarzy, w zapobieżeniu tym nieszczęśliwym wypadkom, przełożywszy z Rossyyskiego na język polski, opisać, i one w niniejszym Kalendarzu następnie umieszczamy. *B. Sz......*

Znaki choroby.

1, Chore bydło pokazuje się smutnym, sierść na nim daje się widzieć najeżona, żuyki nie działa, od karmu oddala się, głowę ma spuszczoną, uszy obwisłe, oczy czerwone, napełnione łzami, lub cieczą z oczu materyi biało-żółtawey, urvna czerwona, brzuch wydęty, obstrukcyja lub gnoy pokazuje, żołzy lub puchlina znayduje się około gardła.

Sposoby leczenia.

1, Chore bydło od zdrowego wraz oddala się tak, ażeby nie miało z sobą zeyścia lub połączenia.

2, Natychmiast od 3ch do 4ch funtow, lub 4ry płaskich talerzy wypuścić krwi, w proporcyję wielkości i sił chorego bydlęcia.

3, Z rana i wieczorem dawać bydlęciu lizać po jedney garści soli.

4, Za napoy dawać czystą wodę z pół łotem rozpuszczoney saletry.

5, Kilka razy na dzień zlewać zimną wodą, lub kąpać w rzece.

6, Jeśliby była obstrukcyja, w takim razie dać na oczyszczenie, następujące lekarstwa:— Wziąć *soli glauberskiey* łotow 4,

lub *soli gorzkiey* łot. 6, *saletry* pół łota: wszystko to rozpuścić w wodzie na jednę kwartę, dodać mąki owsianey tyle, jak dla zrobienia poyła, i za jednym razem naczczo wlać bydlęciu w gardło, w razie wydęcia można powtórzyć takowe lekarstwo.

7, W przeciwnym zdarzeniu, jeśliby obstrukcyja była z wydęciem brzucha, w ten czas dawać lekarstwa następujące:— Wziąć korzenia *Raponticum*, nazywany w Aptece. pół łota, *piołunu* kwitnącego tyleż: wszystko to stłuc na proszek, zmieszać z mąką bądź jaką, dodawszy wody tyle, ile potrzeba, porobić gałki, które na jeden raz naczczo dać bez przerwy przez 3 lub 5 dni.

8, Za napoy dawać następujące: Wziąć *kwasu siarczanego* rozprowadzonego wodą na łotow 4, kryniczney *wody* garcy 4, zmieszawszy razem dawać pić lub wlewać częściami w gardło bydlęciu, które takową porcyję w jednym dniu, po kilkokrotnym powtórzeniu, użyć powinno.

9, Jeżeli będą wrzody lub puchlina około gardła, na to porobić pod piersiami zawłóki.

10, Okurzać chlewy, lub te mieysca gdzie utrzymuje się bydło, następującym sposobem: Wziąć *saletry* łotow 2, wsypać w szklanne naczynie, wlać tyleż *oleyku siarczanego*, zmieszać i postawić w chlewie, lub w tym mieyscu, gdzie bydło, z ostróżnością, ażeby do tego przystąpić nie mogło, i takową mieszaninę szklannym potyczkiem często mieszać, ażeby mocne kurzenie z siebie wydawało; takowego naczynia w proporcyję wielkości chlewow można postawić kilka; a w niedostatku saletry, można użyć następnego: Wziąć *soli kuchenney* dwie części, *oleju siarczanego* jedną część. Zmieszać i postąpić tak, jak wyżey tego powiedziano.

11, Karm powinien być dobry, jako to: Owies, jęczmień, i t. p. ziarna wodą słoną pokropiwszy i siano wyborne dawać.

12, Jeśliby które bydle padło nie zdeymując skóry, wraz zakopać głęboko w ziemię.

Sposoby uprzedzenia od zarazy.

1, Puścić krwi tyle, ile powiedziano wyżey pod N. 2; po wypuszczeniu krwi na drugi dzień dać następujące lekarstwa: Wziąć *brzozowego dziegciu* garniec 1, *mąki żytniey* garcy 2, *śledzi* sztuk 10, *saletry* łotow 10, *czosnku* główek 20, siarki łotow 10. Stłuc to wszystko po osobno, potym razem zmieszawszy, porobić gałki w równey części, ażeby było z takowey massy sztuk 120, z których po jedney bez przerwy przez trzy dni rano naczczo dawać każdemu bydlęciu; po tym lekarstwie za pół godziny wypuścić na paszę, lub nakarmić.

2, Oblewać zimną wodą, lub kąpać, jak wyżey powiedziano pod N. 5.

3, Również okurzać chlewy, jak pod N. 10 jest opisano.

HISTORYJA NATURALNA OWIEC.

Rzecz krótka o Owcach, uważona pod względem gospodarskim.

(Dokończenie).

O nieprzyjaciołach Owiec.

a) Ze źwierząt czworo-nożnych: Wilk i Lis.

b) Z owadow i robactw: Hipobosca ovina, pediculus ovis, Oestrus ovis, Acarus Ricinus, Hydatis cerebri; śrzodki zaradcze tym źwierzętom i owadom już wyżey były podane.

O wełnie.

a) Bardzo już jest rozkrzewianym u nas użytek wełny, która w gruncie niczém in-

nem nie jest jak delikatnym i kędzierzawym włosem, który z owiec otrzymujemy. Wielka część ludzi znayduje swe utrzymanie tylko przez jey wyrabianie, a naywiększey części służy za ubior.

b) Jest ona różney dobroci, do teyże części przykłada się klima częścią i naywięcey pożywienie owcy. W klimacie umiarkowanym, wełna zbierana jest naylepszą, albowiem ta tak gorącym jako i zimnym wyradza się.

c) Wełna na grzbiecie jest naydelikatnieyszą, i naydłuższą, po niey idzie wełna na szyi, na bokach, brzuchu i piersiach, a naygrubsza na tyle udow.

d) Peruwijańska, Tybetańska i Kazmirska wełna jest naylepszą, z dwóch ostatnich owiec wełny, wyrabiać się zwykły szale na wschodzie: i długo w Europie niewiedziano, jakieyby to wełny była przędza, i według zwyczaju różnym przypisywano źwierzętom. Dopiero w roku 1774 odkryto.

e) Owczarnia podzielona być powinna na tyle części: by osobno znaydowali się tryki, osobno barany, daley maciory z jagniętami, a następnie osobne stada formować powinny, różne wieki tychże owięc; w śrzodku zaś owczarni powinno być umieszczone koryto, w którymby paszę dla owiec można było mieścić.

f) Powinna być owczarnia wysłaną miernie mchem wysuszonym lub słomą.

Obeyście się z Owcami.

a) Owce są bezsilne, żadney prawie pracy wytrzymać nie mogą, bieg długi i broda prędko je morduje, upał jak i wilgoć równie dla nich są nieznośnemi.

b) Co się tycze napoju, ten im podawany być powinien czysty, pasza sucha a nie stęchła, gdyż takowa staje się przyczyną wielu chorob, i sol kilka razy w tydzień do lizania owcy, bo to jest śrzodkiem utrzymującym ją w dobrey wełnie, w ciele, w obfitości mléka, i t. d.

c) Na paszę po polach trzeba wybierać dla nich mieysca suche, pagórkowate, aromatycznémi ziołami zarosłe, jakiemi są macierzanka, piołun, i t. d.

d) Zatrzymują się w owczarniach w czasie dni słotnych, także w czasie mgły i rosy, wyjąwszy zimy, gdzie w dnie piękne przepędzonemi przez pole, dla zdrowia, być powinny.

O czasie strzyżenia wełny.

a) Mamy wełnę dwojaką, to jest: raz strzyżoną, i dwa razy strzyżoną.

b) Pierwszą otrzymujemy: (a którą nazywamy raz strzyżoną), tę tylko zebraną z jednego strzyżenia, przez cały rok i to około Zielonych Świątek.

c) Dwóstrzyżoną zbiera się dwa razy do roku: raz na wiosnę, po ukończeniu się dni słotnych, a z początkiem ciepła miernego. Drugi raz w jesieni, przed zaczęciem się dni słotnych i po odrośnięciu przyzwoitym wełny. Różnica ta dla tego się zachowuje, że jedne wyrobki wymagają pierwszego gatunku wełny, a inne drugiego gatunku.

d) W Hiszpanii dniem przed ostrzyżeniem wełny, wprowadzają owce do mieysca opalonego, gdzieby się pocić mogły, co postrzyżenie nadzwyczay ułatwia; po ostrzyżeniu zaś owce powinny być trzymane, gdyby nie zaziębiły się.

e) Kto chce mieć wełnę dobrą, ten się z owiec zrzec powinien mléka, gdyż to ma wielki wpływ na jey rośnięcie.

O chorobach Owiec i sposobie ich leczenia.

a) Niezliczonym chorobom owce podlegają: szczegulniey zaś parchom (Racude), są całe trzody, które tą chorobą są zarażone, a Niemcy nazywają tak *Schmiervich.* Kiedy ta choroba jeszcze bardzo góry nie wzięła, można wprawdzie użyć jeszcze wełnę i mięso lecz oboje złe.

b) Ta obrzydliwa choroba, powstaje jak świerzb i parchy u człowieka, naywięcey z nieczystości, naylepiey więc w takowym razie precz nieczystość oddalić. Daje się im codzień czystey wody do picia. Kąpie się

i myje czasami, a to w lecie gorącym. Maść zaś z ośmiu funtow złego masła z dwóma półkwartami smoły, smarowana owcom na mieyscach oparszywiałych, między Stym Michałem a Marcinem, uwalnia ich od parchow. Gdy zaś bardzo jest owca parchami zarażona, w tenczas myje się ją dwa razy na dzień ługiem z popiołu zmieszanym z szarym mydłem; na wewnątrz zaś daje się do ośmiu części liści senesowych, jedną część Colocinthium, gotuje się to w wodzie, przecedza, i miesza się potém cokolwiek miodu. Z tego więc daje się każdey codzień po parę łyżek pełnych. Przy tym, jako też i przy leczeniu innych chorob, trzeba owcę słabą od zdrowych odosobnić.

e) Jeszcze szkodliwszą chorobą dla owiec jest ospa (Schafpocken), która z ospą dziecięcia ma wiele podobieństwa. Owce również ją tylko raz mają; ponieważ ospa owcza naturalna jest bardzo niszczącą trzody przez to tę tak jak ludzką szczepić można z pomyślnym skutkiem.

d) Do szczepienia tey ospy, może służyć każden lancent, osobliwie zaś jest nayprzydatnieyszą igłą Pessyny i Lebalda. Mieysce, w którym ospa w owcy ma byc szczepioną, pozbawia się z wełny; mieysce zaś na szczepienie obiera się na spodzie ogona, w odległości od 2ch do 3ch cali od kiszki odchodowey; u owiec mających ogony ucięte, obiera się za mieysce wewnętrzną płaszczyznę ucha; lecz krosta ospowata nigdy nie jest tak wielką i wyniosłą, jak na wyż rzeczonym mieyscu. Anglik *Bogle*, który Tyben i przyległe kraje zwiedził, okazał nieomylnie, że szale te, naydelikatnieysza w tym rodzaju ręki ludzkiey robota, z wełny owiec Tybetańskich i Kazmirskich się robią. Fabryki Angielskie i Francuzkie próżno usiłowały naśladować tey roboty, lecz ani w delikatności przędzy, ani w gęstości i miękości tkania, nigdy Kazmirskim szalom niewyrównały.

e) Nakoniec u nas w Europie trzyma pierwsze mieysce Hiszpańska i Angielska.

SPOSOBY GOSPODARSKIE.

Sposob hodowania drobiu różnego.

Kurezęta. Pierwszy tydzień. Jaja siekane, woda na misce. 2gi, kasza gotowana, proso, chleb drobiony, twarog i woda zawsze świeża. 3ci, toż samo. Jak podrosną, poślad pszenny i jęczmienny.

Kaczęta. Iszy tydzień. Jaja siekane z pokrzywą i woda na misce. 2gi, cztéry razy na dzień otrębi, lub osypkę jęczmienną, lub owsianą z siekaną pokrzywą, liściami kapusty lub sałaty; woda; kiedy ciepło i pogoda na dwor się wypuszczają. 3ci. cztéry razy na dzień twarog lub zsiadłe mléko mieszane z otrębiami pszennemi, lub osypkę jęczmienną lub owsianą. Jak już zupełnie porosną, dają się im kartofle z owsem lub otrębiami.

Indyczęta. Iszy tydzień. Jaja siekane i woda lub mléko na misce. 2gi i 3ci, twarog z siekaną pokrzywą. Późniey groch rozgotowany z drobno posiekanemi dudami od cébuli. Zawsze napoy świeży i czysty. Strzedz ich należy od rosy, deszczu, zimna i słońca. Potém na ścierni się pasą.

Gąsięta. Iszy tydzień. Jaja siekane z pokrzywą, i wodą na misce. 2gi, cztéry razy na dzień otrębi, lub osypkę jęczmienną lub owsianą z siekaną pokrzywą, liściami kapusty i sałaty, woda czysta; kiedy ciepło i pogoda, na dwor się wypuszczają. 3ci, tylko trzy razy na dzień jeść dostają. Po 3ch lub 4ch miesiącach do pokarmu starych przyzwyczajają się.

Lekarstwa na defekta tegoż drobiu.

Na defekta kurcząt. Gdy się kurczęta, gąsięta, kaczęta i indyczęta z skorup wylęgają, te skorupy od nich chować trzeba, i niemi, nim jeść poczną, wziąwszy ten drobiazg na przetak, dobrze podkurzyć, i pod czas słabości ich także czynić; na wszystko znacznie pomaga; przeto takie skorupki chować należy.

Na defekta gęsi. Pod czas miesiąca Lipca naysłabsze gęsi b wają, przeto aby nie zdychały, owies w urynie ludzkiey przez noc namoczyć, połowę uryny, połowę wody razem wlać, i co trzeci dzień im dawać, doświadczone lekarstwo.

Gąsiąt małych, indycząt, ani kacząt nie puszczać na trawę, póki dobrze nie podrosną, aby trawę skubiąc, niesiliły się, przez co nie nadłamały karczkow sobie, bo z tego zdychać muszą.— Na stawy błotne, gdzie się znaydują pijawki, gęsi niepuszczać, a to dla tego: iż pijawka wpija się przez nos gęsi do samego mozgu, od czego ich tracić się musi wiele.

Na defekta indykow. Ziele *burśnica* tak nazwane, jak tylko jeść zaczynają. dawać im (jak wyżey powiedziano) jaje twardo gotowane, siekane, potym, jęczmienną kaszę w serwatce gęsto gotować, pomienione ziele burśnice drobno starłszy z tą kaszą zmieszać i często im dawać. Inni nie radzą Zagawek zażywać, od tego jakoby, im głowki puchną od szczépioru cébulnego śilną, a od dymu wszelki drobiazg zdychać musi.

Ażeby łaski i inne gadziny nie psowały drobiu.

Żeby łaski, kur, gąsiąt, i innego drobiu nie zjadały, jako i inne gadziny. Czosnku zwiercić w doynicy, albo w jakim naczyniu i wlać dobrego octu, potym na dzień i na noc tym, krop dło umaczawszy, je skrapiać. Rzecz pewna i doświadczona, że się takiey nie chwyci łaska, ani żadna inna gadzina.

Sposob poprawienia zepsutego ziarna zbożowego.

Spleśniałe ziarno zbożowe, które zgoła nieprzydatne na pokarm, i którego zemlec prawie nie podobna, można zrobić zupełnie przaśném i zdrowém, wsypawszy je tylko do wrzątku wody i póty w nim zostawując, dopóki woda nie przestygnie. Potrzeba, ażeby wody było dwa razy więcey, a niżeli ziarn, które chcesz oczyścić. Pleśń albo gnilizna rzadko przechodzi przez łupinę pszenicy, a rzadziey jeszcze przez istotę krochmalną, znayduiącą się pod samą korą czyli łupiną. We wrzątku ziarna, zupełnie zepsute i zupełnie niezdatne, wypływają na wierzch, a dalsze oczyszczają się od wszelkiey zgnilizny i stają się przasnémi i zdrowémi. Potém trzeba je tylko wysuszyć, rozsypawszy na piecu.

Atrament chemiczny Dra Pajol-Laforet.

Są sposoby chemiczne wywabiania pism i znakow atramentem zrobionych; takowych ludzie niegodziwi użyli do niszczenia i fałszowania podpisow. Chcąc temu bezprawiu tamę położyc. Dr. Pajol-Laforet, podał następujący śrzodek robienia atramentu chemicznego do wexlow i innych podpisow, którego żaden z znanych dotąd chemicznych sposobow, bez zniszczenia papieru wywabić nie zdoła. W trzydziestu łotach oleyku lewandowego ulotnego, rozpuść w cieple czystego na proszek utartego kopalu łotow trzy, i doday do tego sadzy czyszczonych, a co jeszcze lepiey kopciu kamforowego drachm trzy, poczém wszystko razem w możdżerzu kamiennym utarłszy i wymieszawszy, zley do flaszki i zatkniy. Po napisaniu tym atramentem trzeba pismo w ciepłém mieyscu przez pół godziny zostawić, aby olejek całkiem się ulotnił. Z czasem atrament ten gęstnieje, w tenczas dodaje się cokolwiek oleyku. Można także mieć ten atrament w kolorze czerwonym, używając zamiast sadzy, dwa razy tyle cynobru, ile się do czarnego atramentu sadzy bierze.

Sposob wygubienia Much.

Dostać bzowego, kminowego i cząbrowego liścia, każdego z nich, ile potrzeba wziąć, dobrze społem ugotować, po tym, gdzie są muchy, tym odwarem kropić, tedy jedne zdychać, a drugie z mieszkania uciekać muszą.

Ażeby krowy mléka dobrze dawały.

Krowom doynym, ażeby dobrze mléka dawały, między innemi chwastami, pokrzywy zrzynać, i przy dojeniu, co tylko zjedzą, dawać.

SPOSOBY KUCHENNE.

Sposob robienia Baby Migdałowey.

Wziąć kwartę cukru miałko tłuczonego, wsypawszy go do makotry, dodać łot kardymonii tłuczoney, nieco skórki cytrynowey, kwartę gorzkich migdałow drobno usiekanych, wbić 3oście żółtkow z jay, wymieszawszy to dobrze, sypać po trochu, ciągle mieszając, mąkę kartoflową i pszenną marymońską, pierwszey powinno być pół kwarty, drugiey zaś kwaterkę, skoro się wsypie wszystka mąka, miesza się ta massa ciągle przez godzinę. Ubić piankę z białkow pozostałych od żółtkow, dodać ją do tey massy, z którą wymieszawszy dobrze leje się do formy, wysmarowaney masłem i osypaney mąką kartoflaną, która stawi się do miernie ciepłego pieca na pięć kwadransow. Gdy się wyymie z pieca i nieco przestygnie, wykłada się babka z formy, oblewa się cukrem, a ogarnirowawszy rozmaitemi konfiturami, znów się stawi na półmisku do pieca, skoro cukier będący na babce oschnie, wyymuje i daje się na stoł.

Baba Zaparzana.

Wziąć kwartę mąki, kwartę mléka słodkiego, żeby się dobrze zagotowało, potym zaparzyć tym samym mlékiem tę mąkę i łyżką dobrze rozetrzeć, jak ostygnie, w ten czas małą filiżankę jednę drożdży wlać niech podchodzi. Jak dobrze podeydzie, pół kopy od jay żółtkow, dobrze rozbitych, wlać do tego ciasta, rozbić one razem niech podchodzi; na ostatek wybić ciasto i dosypywać po jedney kwarcie mąki, wszystkiego żeby było kwart cztéry, masła trzy kubeczki od filiżanki, potym do formy włożyć i żeby dobrze podeszło, i w piec gdyby nie zbyt gorący wsadzić.

Mazurek Marcypanowy.

Wziąć oczyszczonych funt słodkich migdałow, wsypawszy je do moździerza, wbić cztéry białka od jay, gdy się nieco utłuką, wsypać trzy ćwierci cukru, z tym trzeba to utłuc na miazgę, skoro się to uskuteczni, dodaje się tyle białek, uważając gdyby massa uformowana nie była zbyt rzadką, włożywszy ją do rądelka, stawi się na rozpalone węgle i mieszając ciągle, dopóty się na nich trzyma, póki ta massa, nie będzie gorąca, późniey się zdeymuje; zawija się w papier cukrem osypany, dopóty się w nim utrzymuje, póki zupełnie nieostygnie, wydobywszy z papieru rozwałkowywa się placek wielkości pół arkusza papieru, i obrzynają się rowno brzegi, te obrzynki znowu się wałkują, porznąwszy je na paski, robią się, z nich na około placka nakształt ramek; tak zrobiony mazurek kładnie się na blachę, która stawi się do pieca, gdy się upiecze i wezmie kolor żółtawy, wyymuje się z pieca, nalewa się Lukru, ogarnirowawszy go konfiturami, stawi się znowu do pieca, a gdy się upiecze Lukier, wyymuje się i daje na stoł.— NB. Skoro się ten mazurek będzie zalewał konserwą lub karmelém, wówczas nie należy po zalaniu stawić go do pieca.

Makaroniki Migdałowe.

Wziąć oczyszczonych i dobrze osuszonych funt słodkich migdałow, wsypawszy je do moździerza, wbić pięć białek od jay, utłukłszy migdały tak aby grubości były jak grube gryczane krupy, wówczas wsypać półtora funta cukru miałko utłuczonego, wbić

dwa białka, wymieszawszy tę massę: Jeśliby massa była zagęsta, wówczas należy dodać jeszcze białko jedne lub dwa: Nakładać na papier będący na blasie po łyżce stołowey, wstawiwszy do miernie ciepłego pieca na pół godziny, skoro makaroniki wezmą kolor żółtawy, wyymują się.

Budyń z Séra.

Sér świeży utrzeć w makotrze, do tego wbić jay kilka, masła łyżkę, mąki garść, śmietanki słodkiey i cukru rozetrzeć to wszystko na massę, dodać rozynek, formę masłem wysmarować, chlebem wysypać i włożyć tę massę do formy, którą wstawiwszy w rądel, wodą nalawszy, gotować godzinę, tylko formę dobrze nakryć, strzegąc, żeby woda nie weszła.

SPOSOBY LEKARSKIE.

Na bol Głowy.

Ruty z różanym oleykiem utłuc i octu do tego przylać, zrobiwszy plaster do głowy przyłoż. *Item:* Cytryny w talerzyki ukroy trzy kawałki, które kawą paloną mlętą posyp dobrze, i w też plasterki natłuc, potym przyłoż dwa plasterki na skronie, a trzeci na śrzodku czoła, trzymay dopóty, póki nie uschną, znaczną uznasz ulgę bolu głowy. Albo w niedostatku cytryny, przyłoż trzy kawałki rzepy w talerzyki krajaney, probatum. *Item:* Białek z jaja z pokarmem niewiasty i oliwą rozbić, na czoło przywinąć. *Item:* Rumianek gotować i nim głowę okładać.

Na bol zębow.

Łuczywa smolnego wziąć z octem gotować, i usta płókać. *Item:* Hizop z octem uwiercić, i ten likwor wycisnąwszy, usta nim płókać. *Item:* Piołun w wodzie rzeczney gotować i parę ciepłą na ząb chory puszczać. *Item:* Chrzanu świeżego na tarce utrzeć, który przez chustę przyłożyć na łokieć do ręki z drugiey strony, z którey nie bolą zęby. *Item:* Usta i za uszyma często i codziennie wymyway.

Na zęby czarne: Rog jeleni spal, i tym popiołem wycieray zęby. Albo też tytuniu spaliwszy, podobnież proszkiem z niego chędoż one.

Na bol oczu.

Z ziela celidonii sok robić, i tym sokiem oczy przemyć. *Item:* Kozią wątrobę piec, z celidonii sokiem ją posmarować i parą, która z pieczoney wątroby wychodzi, kurzyć, albo kadzić w oczy, znaczną pomoc czyni. *Item:* Utłuc cébulę, i sok oney z miodem zmieszawszy, puszczać w oczy.

Albo: Piołunu utłuc i plaster z niego zrobiwszy, na noc na oczy przykładać. *Item:* Melonową skórkę, na skronie przykładać, wprzód ją utłuc i w chusteczkę zawiniętą, na oczy także zawiązać.

Na kaszel.

Podbijał gotować i pić z cukrem ciepło. *Item:* Zielone borowe szyszki z rozénkami warzyć i pić, kaszlom i suchotom zabiegać. *Item:* Santę z liściem i nasieniem z miodem gotować i pić.

Na zastarzały kaszel z zimney przyczyny. Czosnek z sadłem wieprzowym utłuc i tym podeszwy u nog i pacierze na grzbiecie przy cieple dobrze smarować, można i w potrawie go na noc zażywać, rzecz doświadczona.

Na wrzod w gardle.

Jaskółcze gniazdo w gorącey wodzie rozmiękczone, na gardło przyłożyć. *Item:* Toż uwarzyć, przecedzić, ocukrować i dać pić. *Item:* Hizop z octem gotować, przestudzony gargaryzować, przylawszy zimney do tego wódki różaney i trochę poziemkowey.

Na febrę tercyannę.

Wziąć część szafranu, potym sadzy i czosnku, utłuc to razem, wymięszać, i zrobić z octem plaster, na lewą rękę, po trzecim paroxyzmie, przyłożyć.

ANEKDOTY.

SUŁTAN I WEZYR,

Czyli Pantofel Sułtański.

Sułtan pewien przechodząc się po galeryi pałacu, postrzegł kobietę rzadkiey piękności, którey wdzięki, niezmiernie go zajęły. Przywołał niewolnicy i spytał się czy ją zna?— Panie! odpowie, czy podobna, aby twoja wysokość nie słyszała nigdy o *Chemsenissie-Cadoun* żonie Wezyra *Feyrouz?* Słynie ona, nie tylko z piękności, ale nawet i z rozumu wyrównywającego jey wdziękom. Te słowa wielce go zapaliły; postanowił odkryć tey nieznajomey piękności miłość, którą w nim wznieciła. Upatrywał sposobu oddalenia jey męża, a zawoławszy go: Wezyrze! rzekł, składam w ręce twoje rozkazy: bież wykonywać je, i śpiesz się zdać mi z nich rachunek. Feyrouz bieży do domu, przypasuje broń, wyjeżdża śpieszno, lecz zapomniał na sofie rozkazow Sułtana. Niecierpliwy xiąże, gdy się dowiedział o jego odjeździe, pośpieszył do pałacu. Rzezaniec otworzył mu, i zaprowadził do mieszkania Chemsenissy. Zdziwienie opanowało ją, gdy postrzegła Monarchę przed sobą; drżąca, nie śmiejąca oczu wznieść, zrozumiała jego zamiary. Że zaś nie mniey cnotliwą jak piękną była, nie dozwalając mu czasu tłumaczenia się, przytoczyła na prędce te arabskie wiersze: *Lew sądziłby się być spodlonym, gdyby reszty po wilku pozostałe pożerał: i ten król źwierząt woli znosić dokuczające pragnienie, niż dla ugaszenia go, chlipać wodę z strumienia, który pies nieczystym językiem splugawił.*

Słowa tak jawnego znaczenia, przekonały Sułtana, że próżne są jego nadzieje. Zawstydzony, odszedł, a wśród zamieszania, nie zważył, że pantofel w mieszkaniu jey zostawił.

Feyrouz nie znaydując rozkazow xięcia, przypomina sobie, że je w domu zostawił. Powraca skrycie, lecz pantofel, którego nikt przed nim nie postrzegł, aż nadto go o prawdziwych zamiarach panującego przeświadczył. Dręczony ambicyją i zazdrością, za powtórnym powrótem szukał śrzodkow oddalenia żony. Zdawszy nayprzód sprawę Sułtanowi z powierzonych mu rozkazów, poszedł do niey i udał, że Sułtan wspaniale nadgrodził jego trudy, gdyż go obdarzył pałacem. Nim zaś ten wyporządzonym będzie na mieszkanie, ma u oyca swego bawić się, dokąd ją ze stem sztuk złota odesłał. Chemsenissa niewinna, nie mająca sobie co zarzucić, daleka od wszelkiego podeyrzenia, usłuchała jego rozkazu.

Już kilka dni upłynęło, a Feyrouz nie pokazywał się; tak długie niewidzenie męża, nabawiało ją niespokoyności, którey przed bracią utaić nie mogła. Udali się oni do niego, i rzekli: Feyrouzie! Odkryy nam powody złego postępowania z naszą siostrą: jeżeli jest winną, krew jey zmyje uczynioną ci obelgę. Wezyr niechcąc w tłumaczenie się zapuszczać, wszak wyliczyłem jey (odpowiedział) summę umówioną w dzień szlubu; więcey niepowinna ode mnie żądać. Zmartwieni tą odpowiedzią, pozwali go do sądu, na którym podług ustaw krajowych, sam panujący zasiadał; ażeby przytomność jego tamowała zboczenie sędziow za obręby sprawiedliwości. Bracia Chemsenissy uskarżali się przed Kadym w te słowa: Sędzio wiernych! najęliśmy Feyrouzowi ogrod; to roskoszne mieysce, mogło się rajem ziemskim nazywać. Gdy go od nas odbierał, otoczony był wysokiemi mury, zasadzony naypięknieyszemi drzewy, które kwiat i owoc rodziły naprzemian. Obalił on mury, zerwał kwiaty, i naypięknieysze owoce wyplenił; a ogołociwszy go ze wszystkich ozdob, przymusza nas abyśmy go nazad przyjęli. Kady zalecił Feyrouzowi, żeby swoje przyczyny przeło-

żył. Z niechęcią, rzekł, odstępuję tego ogrodu; on mi do tego czasu był miłym. Lecz dnia jednego, bawiąc się w nim przechadzką, postrzegłem ślad lwa. Strach opanował mą duszę, i wolałem odstąpić go okrutnemu zwierzowi, niż się na jego pazury narażać.

Sułtan przytomny rzekł do niego: Feyrouzie! powróć do twego ogrodu; niebezpieczeństwo nie jest tak wielkie; prawda, że lew zostawił w nim ślad, lecz żadnego kwiatu ani owocu nie ruszył; owszem wstydem i obydą okryty, opuścił go. Ach, Feyrouzie! ten piękny ogrod dobrze jest strzeżonym.

Te słowa, które dla wszystkich sędziow, były zagadką, uspokoiły Feyrouza; przywołał żonę, i tym więcey ją kochał, gdy się niewinną pokazała, na probie, jaką jey cnoty doświadczono.

Rada żony czasem może być dobrą, ale nie zawsze jey słuchać wypada, czyli w ofierze figi.

Nasureddin, jeden ze znacznieyszych miasta *Jengi-Szeher* w Azyi mnieyszey (*), sławny z mądrości swojey pod czas, kiedy *Tamerlan* tatar, wsławiał się przez zabory, widząc, iż rodacy jego dawać odpor Tamerlanowi umyślili, który żadną zawadą nie wstrzymany, zbliżał się do ich miasta, radził im, żeby tego nie czynili, i ofiarował się iść sam w niebezpiecznym poselstwie do zwycięzcy, w celu zapewnienia go o ich podległości i proszenia o łaskę. Usłuchali rady jego i przystali. Nim zaś Nasureddin tak ważne poselstwo przedsięwziął, długo myślał nad wyborem podarunkow, które miał ofiarować, i nad tym, jakieby nayskutecznieysze były do zmiękczenia serca jego i wzruszenia łaskawości ku obywatelom. Zdawało mu się, iż naylepiey uczyni, gdy mu zaniesie owoce. Ale, rzekł sam do siebie, rostropność każe zasięgnąć cudzey rady, nie zawadzi tu więc żony się poradzić. Idzie do niey, i pyta: Powiedź mi, jakie rozumiesz owoce mogą być przyjemnieysze Tamerlanowi, figi czy jabłka? Jabłka! odpowie ona, gdyż będąc, większémi i pięknieyszémi, więcey się podobać powinny. Podziękował jey za radę, i odszedł; ale odchodząc pomyślił sobie: lubo rada kobiety może być dobrą i pożyteczną, z tym wszystkim nie zawsze wypada słuchać jey, i czasem z korzyścią przeciwney rzeczy jąć się można.... Moja żona radziła mi, ażebym jabłka zaniosł, nie, nie uczynię tak, przeciwnie, zaniosę figi. Wybiera się tedy w podróż z figami. Jak tylko doniesiono Tamerlanowi, iż mądry i sławny Nasureddin przybył do obozu w poselstwie, kazał go zaraz stawić przed sobą. Wszedłszy on do namiotu Tamerlana, odkrył głowę, głęboki ukłon zwycięzcy uczynił, i ten dar osobliwszy u nog jego złożył. Tamerlan zdziwiony skąpstwem ofiary, zamiast coby się miał o to urazić, wolał i posła i upominek wyśmiać; że zaś Nasureddin był łysy, bić go po łysinie figami rozkazał. Służalcy skorzy na rozkaz pana, wzięli się co żywo do kamienowania; Nasureddin zaś za każdym uderzeniem powtarzał w naywiększey spokoyności: *Bogu dzięki!* Tamerlan zdziwiony jednostaynym powtarzaniem tych słów, kazał sobie tego powiedzieć przyczynę. Bardzo naturalna, odpowie poseł, dziękuję Bogu, że za radą mojey żony nie poszedłem; bo gdybym, jak mi ona radziła, przyniosł był w darze jabłka, głowa moja poszłaby teraz na miazgę. Tamerlan, rozśmieszony jego mową, ochronił go od dalszego prześladowania, i wszystkim żądaniom zadosyć uczynił.

Biskup jeden Angielski, obsypany godnościami, objeżdżając swoję djecezyję, napotkał plebana bardzo ubogiego, ale wielkiego filuta. Skromny xiądz, oświadczywszy mu swoję uniżoność, pożegnał się, i chce odchodzić. Wdzięczen ci będę, rzekł mu Biskup, wstąp do oberży pod złotym lwem, wszak to właśnie ci jest po drodze, i zamów dla mnie obiad. Pleban, gdy stanął w oberży, żąda atramentu, pióra i papieru, mówiąc

(*) Był on trefnisiem na dworze Sułtana *Bajażeta*; lecz po nieszczęśliwey przegraney z Tamerlanem pod Ancyrą w roku 1402, w którey Bajażet dostał się w niewolę, oddalił się, i osiadł w Jengi-Szeher zkąd był rodem.

do gospodarza, że dla osob tu napisanych, trzeba aby obiad przygotował. Jego dostoyność przybywa, wprowadzają go do pokoju, gdzie zastawiono stoł na liczną kompaniję. Do czego tak wielkie nakrycie? spyta gospodarza. Stosownie do żądania jego wielmożności, odpowie tenże, i nie masz tu więcey, tylko dla osob zamówionych: mam je spisane, i zaraz przeczytam: *Biskup d'Oxford*, to ja, odpowie Biskup. *Dziekan de Chervelle*, znowu ja. *Archidyjakon de Gloucester*, także ja. *Prebendarz de Cambridge*, nikt inny tylko ja. *Kapelan de Warwick*, zawsze ja. *Wielki Przeor de Berkshire*, i to ja. *Teolog de Rothampton*, jeszcze ja. Idź przynieś obiad, wiem zkąd to poszło, oto zapomniałem prosić plebana na obiad.

Jeden hiszpański żołnierz, służąc długi czas woyskowo, bez otrzymania wyższego stopnia, przyszedł do króla Filipa II, i rzekł: Strawiwszy cały móy wiek na żołnierce, muszę teraz bez chleba oddalić się w starości. Król wyznaczył dla niego 300 piastrow pensyi roczney. Wkrótce przychodzi on znowu, z miną żebrzącą; na ten czas odezwie się król: Jak to! albożeś jeszcze niekontent?... Czyż przed kilku miesiącami nie wyznaczyłem ci pensyi roczney?... Tak jest, nayjaśnieyszy Panie! odpowie żołnierz: Wasza królewska mość dałeś mi trochę na jedzenie, lecz zapomniałem prosić, ażebym miał także i na zaspokojenie pragnienia. Filip słysząc to, utracił całą prawie surowość, a uśmiechając się, wyświadczył nową łaskę żołnierzowi, który odszedł z wielkim ukontentowaniem.

Jeden Grand hiszpański, gromił swego głupowatego syna, że z gośćmi przychodzącemi na wizytę, nigdy nic nie mówił. O czymże mam z niemi rozmawiać? zapytał go syn. Oto, dowiaduy się o zdrowie familii, i o inne podobne rzeczy, rzekł mu oyciec, a to, dostarczy ci materyi do dalszego dyskursu. Trafiło się, iż pierwszy gość, który z wizytą przybył, był Arcy-Biskup; syn pamiętając wiernie naukę oyca, po zakończonych grzecznościach, zaczął rozmowę pytając się go: *jakby się miała jego żona i dzieci?*

Jeden Pan kazał w zamku wymurować kaplicę; zawołał potém malarza i zalecił mu wymalować na ścianach historyję z pisma świętego wyrażającą przeyście Izraelitow przez morze czerwone, a za niemi pogoń Faraonowych żołnierzy. Malarz powlokł całe ściany czerwoną farbą, i doniosł, że już robotę ukończył. Dziedzic ogląda malowanie, dziwi się, że nie postrzega Izraelitow; lecz malarz, objaśnia mu, że już przeszli. Przynaymniey, rzecze tamten, pokaż mi, gdzie są egipcyjanie. Oho! odpowie malarz, już oni w morzu potonęli.

Henley słynący niegdyś jako mówca rzeźnikow *Clare-Market*, zgromadził w jedno mieysce z całego Londynu szewcow, ogłoszeniem: Że w wyznaczony dzień odkryje nowy sposob, za pomocą którego, cztéry minuty czasu aż nadto są dostateczne do zrobienia pary trzewikow; dodał także: że odkrycie to, praktyką w oczach wszystkich potwierdzi. Co żywo zbiegła się zgraja rzemieślnikow łakomych na prędkie zyski: jakoż nie zawiódł ich oczekiwania: dobywszy bowiem pary bótow z pod stołu, oderznął cholewy, i w skutku wynalazek tak pożyteczny dla nich okazał.

WIERSZE.

Co przyjacielowi dasz nie zginie.

Chytry złodziey z szkatuły pieniądze wykradnie,
Ogień gmachy oyczyste pożrzeć może snadnie,
U dłużnika przepadnie summa pożyczona,
Płonna niwa, rzucone nie wróci nasiona,
Zalotnica niewierna, zdradzi i okradnie,
Fala okręt ponurzy i osadzi na dnie.
Nad los, to jest: i żadnym przypadkiem nie zginie,
Co dasz przyjaciołom, mieć będziesz jedynie.

Żal Kobiety.

Umarł wierny Adonis Fillidy kochanie.
Mówią, że i ta z żalow umiera niestety!
Spieszę do niey, bym ulgę przyniosł srogiey ranie;
Znayduję śmiejącą się u swey tualety—
Co widzę! mówiłem jey, to dla mnie rzecz nowa,
Słyszałem, żeś w rospaczy, żeś śmiertelnie chora,
Żeś bez życia nadziei:— Na co rzecze wdowa:
„Ach! mospanie, czemuś mnie nie widziałeś wczora!„—

Wiersz Ogrodnika.

Wszystkie me listki i kwiaty,
Podzieliłbym jak należy:
Piękne, ale czcze bławaty
Rozdałbym modney młodzieży;—

Lecz młodzieży, co nauki
Przekłada nad tualety:
Rwałbym naypięknieysze sztuki,
Robiłbym dla nich bukiety.

Egoistom, co swe krocie
Dla siebie tylko zbierają:
Rozdałbym same paprocie,
Co nigdy nie rozkwitają.

A w pstre potym tulipany
Ustroiłbym obłudnika;
W słoneczniki wielkie pany,
W kłosy skromnego rolnika.

Czoło mężow znakomite,
Co kray rządzą albo bronią;
Z dębu i lauru okryte
Wdzięczności wieńce osłonią.

Co zaś do tego motłochu,
Co minąwszy krok poczciwy,
Skubią bliźniego po trochu,
Wsadziłbym gołych w pokrzywy.

O życiwocie ludzkim.

Wieczna myśli, któraś jest daley niż od wieka,
Jeśli cię też to rusza, co czasem człowieka;
Wierzę, że tam na niebie masz mięsopust prawy,
Patrząc na rozmaite świata tego sprawy:
Bo lada co wyrzucisz, to my, jako dzieci,
W taki treter, że z sobą wyniesiem i śmieci.
Więc temu rękaw urwą, a ten czapkę straci,
Drugi tey krotofile i włosy przypłaci,
Nakoniec niefortuna, albo śmierć przypadnie,
To drugi, choć nierad cackę porzuci snadnie.
Panie, godnoli, niech tę roskosz z tobą czuję,
Niech drudzy za łby chodzą, a ja się dziwuję.

Zagadka.

Ani Panną, ni Mężatką,
Czworga dzieci jestem matką,
Z nich ma każde kilkanaście,
Lecz niewięcey nad piętnaście.
Oto jestem, już zginę i znów w témże bycie,
Dzieciom mym biorę razem i nadaję życie;
Ich czynem jestem matką, a kiedy ich płodzę,
Ostatnie zginąć z nich musi, nim ja się urodzę.

STATYSTYCZNE WIADOMOŚCI:

1, o *Turcyi.*

Teraznieyszy Padiszach, czyli Wielki Sułtan Państwa Ottomańskiego, który się urodził dnia 20 lipca 1785 r., a wstąpił na tron 28 lipca 1803 r., idzie z 18go pokolenia *Osmana I*, założyciela tey dynastyi, i jest 30tym z teyże dynastyi Monarchą. Domniemanym następcą tronu jest syn jego naystarszy, *Abdul Mechid*, narodzony d. 20 Kwietnia 1824; prócz niego, ma jeszcze drugiego syna dwunastoletniego i cztéry córki. Rozległość Państwa i posiadłości Ottomańskich podają na 47,000 mil kwadratowych: z tych 10,000 w Europie. Ludności w Europie liczą: *Baloi* 9,500,000; *Hassel*

10,183,000, inni pisarze 10,600,000. W tey ma się znaydować 2,271,000 Turkow; zresztą są sami poganie, Żydzi i Chrześcijanie, między którémi 3,000,000 Grekow, 80,000 Ormian i 300,000 Żydow. Oguł ludności w Europie, Azyi i Afryce rachują blizko na 25 milionow. Dochody krajowe wynosiły rocznie blizko 2,900,000 funt. szterl. (121 milionow 600,000 złłch pol.); wydatki zaś tylko 175,000 funt. szterl. (11 milionow złch pol.). Dług narodowy wynosi do 8,000,000 funt. szterl. (320 milionow złłch pol.). Oprócz powyższego dochodu publicznego zwanego po turecku *Miry*, ma jeszcze skarb nie małe wpływy z podarunkow, ze spadkow, z dóbr Cesarskich, i z konfiskaty, co wszystko znaczne summy czyni; dochody tego ostatniego rodzaju wpływają bezpośrzednio do skarbu Sułtańskiego, zwanego u Turkow *Ils-Kasne*, oraz *Szacneh*. Mniemają, iż nazbierane skarby są bardzo ogromne: bo wiadomo, iż każdy Sułtan obowiązany jest pewną kwotę corocznie odkładać. O sile wojenney nie można nic pewnego powiedzieć, zwłaszcza od czasu zniszczenia korpusu Janczarow, aż do tey epoki, liczyła woyska regularnego 30,000 jazdy, a 124,000 piechoty; oprócz tego 120,000 milicyi, po większey części jazdy. Potęga morska liczyła 1826 roku: 21 okrętow linijowych, 31 fregat, 8 korwet i 30 szalup kanonierskich, a na tych w ogule 2,990 dział i 5,300 maytkow. Bitwa Nawaryńska zniszczyła prawie wszystko. W turcyi europeyskiey jest tylko jedno miasto, liczące więcey nad 500,000 ludności; pięć, w których jest jey po 50,000, a 20 po 10,000. Do liczby miast znakomitszych w turcyi należą: *Stambuł* z 597,000 mieszkańcow, pomieszczonych w 88,000 domow, *Kair* 400,000, *Aleppo* 200,000, *Damaszek* 150,000, *Philippopol* 120,000, *Adryjanopol* 100,000, *Erzerum* 100,000, *Salonika* 70,000, *Bosna Serai* 66,000, *Bukarest* 60,000, i *Szumla* 18,000.

2, *o Anglii*.

Ludność Wielkiey Brytanii wynosiła w 1811 roku 11,800,000 dusz, nie licząc w to 500,000 żołnierzy lądowych i morskich. Podług wykazu 1821 roku, miała Anglija 14 milionow mieszkańcow; w osadach północno-amerykańskich 2,400,000; na wyspach morza srzodziemnego 150,000; w Afryce 130,000; w Indyjach wschodnich 90,000,000, ogułem, przeszło 100 milionow. Gdy Rzym doszedł do naywyższego szczytu chwały, miał 120 milionow poddanych. Roczny wychod płodow z Anglii szacowany jest na 51,000,000 funt szterl.; płody zaś wprowadzane do kraju nie przechodzą 36 milionow. Na okrętach kupieckich jest 154,000 maytkow. Po odtrąceniu wszelkich kosztow na administracyją i inne potrzeby kraju, zostaje rocznie w zysku 57 milionow funt. szterl. W Londynie podług daty powyższey było 1,200,000 mieszkańcow. Na samey bawełnie zyskuje corocznie kray angielski 20 milionow funt. szterlingow.

O mieszkańcach ziemi.

Xiądz Pradt w jedném z swoich nowych dzieł, podaje taką wiadomość statystyczną o mieszkańcach ziemi: na całey kuli ziemskiey jest 670 milionow mieszkańcow: Z tych jest 120 milionow katolikow, 40 milionow protestantow, 36 milionow wyznawcow religii obrządku greckiego, 4 miliony żydow, 70 milionow mahometanow, 400 milionow pogan. Same Chiny mają ostatnich 300 milionow.

Czyn naganny.

We Francyi w okolicach Paryża, jeden z tamecznych mieszkańcow, widząc zbliżający się koniec życia swojego, przyzwał żonę, którey ciągle dokuczał. Pokazawszy jey bilet bankowy na 1,000 frankow, powiedział: *Oto jest ostatni, a i ten ci się nie dostanie.* To rzekłszy, (cale nie po chrześcijańsku, ile przy końcu życia), podarł go, popołykał kawałki i skonał. Pozostał przecież jeden kawałeczek tego biletu, który posłuży bankowi za dowod podarcia go, a świadkiem będzie obecny przytém lekarz.

NIEKTÓRE OSOBLIWOŚCI, NATURY I SZTUKI.

Obrządek.

W Stambule, przy wprowadzeniu posłow zagranicznych na wysłuchanie u W. Sułtana, zachowuje się następujący obrządek: Tłumacz Porty wchodzi do sali tronowey i mówi: *Za drzwiami stoi niewierny, głodny i chcący jeść; pragnie oraz odzieży.* Odpowiada na to W. Sułtan: *Niech dadzą jeść temu niewiernemu, i niech go ubiorą i wpuszczą.* Takim to sposobem otrzymują posłowie chrześcijańscy to, co się w Europie nazywa futrem honorowém.

Pojedynek Dam.

Około Paryża, w lasku bulońskim pojedynkowały dwie damy na pistolety. Szczęściem, kule utkwiły w pobocznych drzewach, nie dotknąwszy tych rycerek.

W hrabstwie Manchester pewny dowcipny tkacz w Ardwich wynalazł wozek parowy, który sam sobie ruch nadaje, i którym bez koni można w godzinie ujechać 9 do 10 mil angielskich, chociażby po drogach górzystych. Byłby on dogodnym dla podróżnych i sprowadzania towarow.

W Anglii Maytkowie okrętu Brailsford w podróży z Bombay do Anglii schwytali sukę morską długą 12 stop, a rozpłatawszy, znaleźli w niey 77 młodych, blizko 1 stopę długich, a ważących od ½ do ¾ funta.

Ustawa konstytucyyna, którą Xiąże Koburg dla kraju swego wydał, jest tak obszerna, iż gdyby buynemi literami była wydrukowaną, możnaby nią większą część xięztwa nakryć.

We Francyi, w *Culey-le-Patry*, porodziła pewna dama syna ważącego 19 funtow a 32 calow dużego.

Słońce w osadach angielskich nigdy nie zachodzi, kiedy zachodzi w *Quebeck*, wschodzi w *Port Jackson*.

W Anglii w parafii *Gretne*, Pani *Graham*, skończywszy sto lat życia, dostała dwa zupełne rzędy nowych zębow.

Pan Barret w Lionie wynalazł woz mechaniczny, na którym w 15tu godzinach można 120 mil francuzkich ujechać.

PRZEPOWIADANIE POGODY Z PAJĄKOW.

Z pomiędzy żyjących istot, naylepszemi dotąd znanemi prognostykami słoty, pogody i mrozow, są *Pająki*. Już Pliniusz młódszy wspominał, że na deszcz wyżey swą przędzę podnoszą; w dzień pogodny nie przędą, w dzień pochmurny przędą. Lecz to, co Pliniusz uważał, poszło później w niepamięć, dopóki przy końcu przeszłego wieku postrzeżeń nad pająkami nie wznowił *Quatremere d'Isjonval*, kiedy oskarżony będąc o sprzyjanie partyi francuzkiey, osadzony został na 25 lat więzienia w Utrechcie, gdzie jedynemi jego towarzyszami były pająki. Nad niemi czynił on postrzeżenia we względzie zmian powietrza. Lecz zobaczmy w wyjątkach, co o tych żywych barometrach uczony *Jarocki* pisze:

Gdy z poruszeń zamieszkałych u niego Pająkow, mówi on, zaczął przepowiadać mające nastąpić zmiany w powietrzu, dozorcy więzienia mniemając, że rozum utracił, spoglądali na niego litującym się okiem. Nie długo trwało to pogardzające i litujące się spoglądanie; wiernieysze sprawdzanie się przepowiedzeń jego niż stanowisk barometru, zmieniło wkrótce ich sposob myślenia, ów niedawno wzgardzony więzień, stał się celem podziwienia i wyrocznią meteorolo-

giczną, bo nie tylko bawił ciekawych, przepowiadając im sześcio lub siedmio dniami wprzód mające nastąpić główniejsze zmiany w pogodzie, czego żaden barometr nie dokaże; ale co ważnieysza, zwracając wcześnie uwagę Lekarzy, na takowe zmiany powietrzne w chorobach hemoroidalnych i nerwowych, kilku osobom do zupełnego zdrowia dopomógł, a wielom zmnieyszał cierpienia. Roku 1794 woyska francuzkie, pod dowodztwem Jenerała *Pichegru*, odniosły na Hollendrach tak znaczne korzyści, iż ci w miesiącu listopadzie o rozeym prosili Wieść o rozpoczętych układach o pokoy, doszedłszy do więzienia *Quatremera*, ledwie go w rozpacz nie wprawiła. Pająki wróżyły mu naypogodnieyszą porę, w którey rodacy jego mogli stać się panami całey Hollandyi, a oni zrażeni przykrością słot jesieni, chcą przestać jedynie na pozyskaniu haraczu. Proźbami i naysolennieyszemi obietnicami tyle wymógł na dozorcy więzienia, iż ten z narażeniem się na naywiększe niebezpieczeństwo (bo niemal z pośrzodka obozow Hollenderskich) umyślnego posłańca do Naczelnika Francuzow wyprawił z listem, w którym więzień stawiając głowę swoję za rękoymią, upewniał, iż wkrótce nayteższe mrozy nastąpią, i opanowanie całego kraju ułatwią. Znany już był dawniey ten Araneolog z wierzytelności w podobnych postrzeżeniach i z przychylności do rodakow: więc przepowiednią jego dobrze przyjęto, dalsze układy o pokoy za nastąpieniem pierwszego przepowiedzianego mrozu w miesiącu grudniu zerwano, i kroki nieprzyjacielskie na nowo rozpoczęto. Zamarzłe rzeki i kanały otworzyły przystęp do naywarownieyszych twierdz, i w przeciągu trzech miesięcy niespełna, bo przed końcem miesiąca lutego 1795 roku, cała prawie Hollandyja, była w ręku Francuzow, a szczęśliwy wieszczek na wolności. W całey tey woynie, to jest od pierwszych dni grudnia 1794, aż do ostatniego dnia miesiąca lutego 1795 roku woyska francuzkie w poruszeniach swoich miały na względzie działania pająkow, do których on im wskazał zasady, i które nigdy nie myliły.

Ponieważ Pająki, mówi dalej *Jarocki*, nadzwyczay są tkliwe na wszelkie zmiany w powietrzu, ztąd też i wszystkie ich czynności zawisły od stanu atmosfery tak dalece, iż każdą nastąpić mającą jey odmianę sześcioma dniami wprzód zdradzają. Szczegulniey zaś zaymować powinny uwagę badacza w tych dniach, w których przypadają zmiany księżyca; gdyż w tych (podług kilkunastoletnich dostrzeżeń Quatremera) okazują naywyraźniey ów wpływ, jaki na nie ma atmosfera. Nadto czas spostrzegań w ciągu roku rozdzielić potrzeba na *zimowy* i *latowy*; bo chociaż uwagi nasze mają mieć na względzie jedynie to: *czy przędą, i jak przędą; lub czy siedzą nieczynne:* mimo to przędzenie i jakość przędzenia *w miesiącach latowych* oznaczać będą *pogodę i moc gorąca;* przeciwnie *w miesiącach zimowych* przepowiedzą *stan zimna i jakość mrozow*, w dniach odpowiednich zachowania się swego. I tak, jeżeli zaczniemy uważanie ich z pierwszym dniem po nowiu, jakość ich czynności każdego dnia pierwszey kwadry będzie wróżbą jakości pogody każdego odpowiedniego dnia w drugiey części lunacyi, czyli przed pełnią. Rzecz tę poymiemy jaśniey, w przykładzie. *W pierwszym, drugim, trzecim, i t. d. dniu* po nowiu miesiąca lipca pająki są czynne, i z pilnością pracują około siatek swoich, z pewnością więc można wnosić, że *dzień siódmy, ósmy, dziewiąty, i t. d.* po nowiu tegoż miesiąca będą pogodne, im zaś obszernieysze siatki w owych dniach po nowiu robiły, tym większych upałow w dniach odpowiednich po kwadrze spodziewać się należy. Przeciwnie, jeżeli w pierwszym dniu po nowiu xiężyca siedziały nieczynne na siatkach, lub co gorsza, jeśli się w przyległe szpary i zakątki pokryły, siódmego dnia słota niezawodna. Tak zapisując każdego dnia postępowanie pająkow, otrzyma się z jedney części lunacyi na drugą pewne siedmiodniowe przepowiedzenie.

(*Dokończenie w następnym Kalendarzu*).

WIADOMOŚĆ

Kiedy w Wilnie Poczta Odchodzi i Przychodzi?

Na trakty przez Wiłkomierz i Dyneburg w Gubernije: St. Peterzburgską, Pskowską, Nowogorodską, Witebską, Archangielską i Xięstwo Finlandskie, oraz i Państwo Szwedzkie; przez Wiłkomierz i Kowno do Królestwa Polskiego, a przez Taurogi do Prus i dalsze Państwa za onym położone; przez Wiłkomierz na Żmuydź i w Gubernije: Mitawską, Rygską i Rewelską aż do St. Peterzburga; przez Lidę w Gubernję Grodzieńską i Obwod Białostocki, a przez Brześć Litewski do Królestwa Polskiego na tych traktach leżące, oraz na Wołyń po trakcie za Brześciem, rownież przez Radziwiłłow do Austryi i dalsze Państwa za onym położone, w Niedziele i Czwartki, od 7mey do 12tey z rana.

Na trakt przez Mińsk do Moskwy, Małey-Rossyi i Wołynia, i wszystkich miast w tey stronie leżących, w Poniedziałki i Piątki; a do Swięcian i Widz, w Piątki; i do Trok, w Poniedziałki, od 7mey do 12 z rana.

Na Extra-Pocztę przez Wiłkomierz do Mitawy, Rygi i do St. Peterzburga, w Piątki od 7mey do 12tey z rana.

Z traktu St. Peterzburgskiego i Grodzieńskiego, w Niedziele i Czwartki; Moskiewskiego, Srzody i Soboty; Widzkiego i Trockiego, Srzody.

WIADOMOŚĆ

Kiedy w Grodnie Poczta Odchodzi?

Na trakt do Białegostoku, Wołyń, Podol, Bessarabiją i Gubernije: Kijowską i Chersońską; przez Brześć do Królestwa Polskiego; przez Radziwiłłow do Austryi, Italii, Rzymu, Saxonii, Szwaycaryi i innych Państw w tey stronie położonych; przez Skulany, do Turcyi, a także do Brześcia, w Poniedziałek i Piątek od 8mey do 12tey godziny z rana.

Na trakt do obu Stolic, Wilna, Białey Rusi, Mało-Rossyi, Kurlandyi, Inflant, Finlandyi, i Całey Rossyi, Lidy, a także przez Taugenrogen do Prus, Francyi i innych Krajow w tey stronie położonych; przez Kowno do Królestwa Polskiego; przez Peterzburg do Anglii, Szwecyi, Norwegii i Danii, we Wtorek w wieczor od 5ciey do 6tey i Piątek rano od 8mey do 12tey.

Korrespondencyja zaś przez Wołkowysk do Prużan, Kobrynia, Słonima i Nowogródka; równie do Pińska, Nieświża, Słucka i Bobróyska, przyymuje się tylko raz w tydzień, to jest: w Piątek od 8 do 12 godziny południa.

Zkąd i kiedy Poczta przychodzi do Grodna?

Z Białegostoku, Wołynia, Królestwa Polskiego i innych Miast i Krajow w tey stronie położonych we Srzodę i Sobotę.

Z Wilna, obu Stolic i innych Miast w tey stronie położonych, we Wtorek i Sobotę.

Z Wołkowyska, Słonima, Nowogródka, Prużany i Kobrynia, we Wtorek z rana.

O ZAĆMIENIACH.

W tym roku przypadają cztéry zaćmienia, to jest: dwa zaćmienia Słońca i dwa zaćmienia Xiężyca; lecz żadne z tych widzianém nie będzie na horyzońcie Wileńskim.

JARMARKI

Pryncypalnieysze Kraiowe i Zagraniczne.

Antolepta w Pcie Wiłkomierskim w dniach Niedzielnych: 1, Po Nowym roku; 2, Po Gromnicach; 3, Na 4m tygodniu Wielkie: Postu; 4, Po S. Janie Chrzcicielu; 5, Po S. Annie; 6, Po S. Bartłomieju; 7, Po Symonie i Judzie Apos:; 8, Po S. Marcinie.
Berdyczew: 1szy 13 Stycznia. 2, w N. Białą. 3, 12 Junii. 4, 15 Augusta. 5, 1 Listopada.
Bieszenkowicze: W dzień SS. Piotra i Pawła.
Bobróysk: 1szy, Na 3 Króle. 2, Na S. Mikołay, t. j. 9 Maja. 3, Na Pokrowy P. Maryi.
Birże w Pcie Upitskim: Iszy, 6 Stycznia 2gi, 26 Lipca. 3ci, 29 Września.
Chasłowicze: Dnia 24 Lipca.
Dołhinów: Na Wniebowstąpienie Pańskie.
Druja: Na 3 Króle.
Homla: Na Nowy Rok.
Janiszki: 1, Na Gromnicz. P. Maryi. 2, Na Srzodopoście. 3, Na Boże Ciało.
Jeziorosy: 1szy w Niedzielę pierwszą po Jarmarku Widzkim 3 Królskim. 2, 15 Augusta według nowego Kalendarza.
Iłukszta: 1szy, na 3 Król. 2, na Grom. P.M.
Jozefatow czyli Słoboda w Pcie Nowo-Alexandryyskim: 15 Sierpnia.
Krasław: Iszy od Niedzieli mięsop: do wielkiego postu. 2gi, Na Swięty Donat to iest: w pierwszą Niedzielę po Stym Pietrze.
Kalwarya: w Niedz. po Nawiedzeniu P. M.
Królewiec: 24 Junii według nowego Kalen.
Linków: w Niedzielę po Szkaplern. P. M.
Lubawicze: 1, Na 3 Króle. 2, W dzień SS. Piotra i Pawła.
Liesk: 1, Na Nowy Rok. 2, 24 Apryla. 3, W d. S. Michała Arch. według now: Kal.
Oswiey w Guber: Witebskiey: 1, W ostatni Piątek przed Swiętym Piotrem. 2, Na Borysa, to jest dnia 24 Julii.
Ostrowno: Na Wniebowzięcie P. Maryi.
Parycze w Pcie Bobróyskim: W dzień S. Parasce[w]ii 14 Pazdziernika, trwa 8 dni.
Płungiany: 1szy, w Poniedziałek zapustny. 2gi, Na narodzenie S. Jana.
Poswol: Także w tym dniu.
Radoszkiewicze: W dzień SSS. Tróycy.
Rogów: w Niedzielę po Wniebowzię. P. M.
Rogoło: 1szy na Wniebowstąpienie Pań. 2, Na Boże Ciało. 3, Na S. Michał.
Sałanty: 1szy na 3 Króle. 2, Na S. Maryą Magd: 3, Na S. Roch. 4, Na Aniołow Str:
Smorgonie: Na Srzodopoście.
Swisłocz: Po Zelwiańskim poczyna się.
Szkłów: 1, w N. Wstępną. 2, Na Boże Ciało.
Szczuczyn: 1szy na Maryą Magdalenę. 2, W dz. Symona Judy według nowego Kalen.
Szaty: W dzień Swiętey Tróycy.
Szydłow: Na Narodzenie Panny Maryi.
Szymbórg: w Niedzielę po Wniebowz. P. M.
Uciana w Pcie Wiłkomier: 1, Na Gromni. 2, Na Wniebowstąp: Pań. 3, na Boże Ciało. 4, Na Aniołow Stróżow, ma tygod. Jarm.
Warszawa: 1, w 2 Poniedz: po Ss. Fili: i Jakóbie. 2gi, w 1 Poniedz. po wszystkich SS., trwaią po 3 tygod. według now. Kalenda.
Widze: 1, w Niedzielę po 3 Królach. 2, Na Srzodopoście. 3, Na N. P. Maryą Szkapler.
Wilno: Od 23 Apryla do 15 Maia vet. styl.
Wiłkomierz: W dzień SS. Piotra i Pawła.
Worno. w Niedzielę po SS. Pietrze i Pawle.
Wysokie: W dzień S. Jakóba Apostoła n. s.
Zelwa: W dzień Swiętey Anny według Kalendarza Ruskiego.

(Dalszy ciąg).

DRUGA ERA SWIATA

Zaczęła się przy końcu potopu 1657, a skończyła się przy Powołaniu Abrahama w roku 2083.

Rok.
1658, Urodzenie Arfaxata, który żył lat 338.
1693, ——— Sala, który żył lat 433.
1719, Początek Monarchii Assyryyskiey.
1719, Założenie Miasta Babilonu.
1723, Urodzenie Hebera, który żył lat 464.
1757, ——— Falega, który żył lat 242.
1787, ——— Rehu, który żył lat 239.
1803, Początek Rzymian.
1849, Urodzenie Saruga, który żył lat 230.
1849, ——— Nachora, który żył lat 148.
1860, Początek Królestwa Sycyonskiego.
1878, Urodzenie Tara, który żył lat 205.
1996, Śmierć Arfaxata.
1997, ——— Saruga.
1997, Śmierć Nachora.
1999, ——— Falega.
2005, ——— Noego.
2008, Urodze: Abrahama, który żył lat 175.
2026, Śmierć Rehu.
2083, ——— Tara oyca Abrahamowego.
2083, Powołanie Abrahama do Chananei.
2083, Pokazanie się komety w znaku zodyatycznym barana, Abrahama wieku 75, po którym Sodoma i Gomora zgorzała, Lot z żoną i dwiema córkami wyprowadzony. Abraham przyszedł do Chananei, poczym głod, woyny krwawe nastąpiły. *(Dalszy ciąg nastąpi).*

KALENDARZ

SWIĄT I POSTOW STARO-ZAKONNYCH.

STYCZEŃ

Od 8 Mca Szwat do 9 mca Oder Ryszon.

6, Szabas Szyra (Sobota pieśni) śpiewając pieśń, przeyście Izraelitow przez morze czerwone.
8, Chamisza-oser biszwat, (15 dzień Mca Szwat) Radośny.
23, Rosz-chodesz Oder Ryszon (Nów Mca Oder pierwszy).
24, Drugi dzień Rosz-chodesz.

LUTY

Od 9 mca Oder Ryszon do 8 mca Oder Szeyni.

6, Purym Koton (Dzień radosny).
22, Rosz-chodesz Oder Szeyni (Nów Mca Oder drugi).
23, Drugi dzień Rosz-chodesz.

MARZEC

Od 8 mca Oder Szeyni do 10 mca Nisan.

6, Post Estery Królowey.
7, Purym. (Dzień wielce radośny ze zguby Hamana w Królestwie Perskiém).
8, Szuszan-purym. (Radośny na pamiątkę niegdyś stołecznego Państwa).
23, Rosz-chodesz Nisan (Nów Mca Nisan).

KWIECIEŃ

Od 10 mca Nisan do 10 mca Ir.

5, Post pierworodnych.
6, Peysach. (Dzień 1 S. Wielkanocy, czyli wyyście z niewoli Egiptu).
7, Drugi dzień święta.
8, 9, 10 i 11, Cholhamoed. Powszedne dni (pół święta) między świętami.
12, Siódmy dzień święta.
13, Ostatni dzień święta.

14, Isru-chag. (Przydatek do święta) Radośny.
21, Rosz-chodesz Ir (Nów miesiąca Ir).
22, Drugi dzień Rosz-chodesz.
29 i Maja 2, i 6, Taynas behab. (Post niektórych pobożnych Izraelitow, w Poniedziałek, Czwartek i Poniedziałek).

M A Y

Od 10 miesiąca Ir do 12 mca Sywan.

9, Lag-baumer (33ci dzień od Wielkanocy) Radośny.
21, Rosz-chodesz Sywan. (Nów mca Sywan).
23, 24 i 25, Szelosze jeme hagbala. (Przygotowanie się do przyjęcia Praw Bozkich) Radośne.
26 i 27, Szawues (Swięto tygodniowe) Zielonych Swiąt.
28, Isru-chag. (Przywiązany do święta) Radośny.

C Z E R W I E C

Od 12 mca Sywan do 12 mca Tamuz.

9, Taynes Chof-sywan. (Post niektórych pobożnych Izraelitów w niektórych Prowincyach).
19, Rosz-chodesz Tamuz (Nów mca Tamuz).
20, Drugi dzień Rosz-chodesz.

L I P I E C

Od 12 mca Tamuz do 14 mca Ow.

7, Szywe-oser-betamuz. (Post, dzień zburzenia Jerozolimy). Żałobny.
19, Rosz-chodesz Ow (Nów miesiąca Ow).
27, Szabas chazon. (Sobota czytania Proroctwa i widzenia Izajasza). Niewesoły.
28, Tysze-beaw. (Dzień spalenia Kościoła świętego) żałobny i post ścisły.

S I E R P I E Ń

Od 14 mca Ow do 15 mca Elul.

2, Chamisza-oser beow (15 dzień miesiąca Ow). Radośny.
3, Szabas Nachmu (Sobota Pocieszenia) Radośny.
17, Rosz-chodesz Elul (Nów miesiąca Elul).
18, Drugi dzień Rosz-chodesz.

W R Z E S I E Ń

Od 15 mca Elul do 16 mca Tyszry r. 5601.

8, Szlichas (dni wybaczenia) pobożne, że przede dniem się modlą codzień, aż do dnia 25 tegoż miesiąca.
16, Rosz-chodesz Tyszre i Rosz-haszona (Nowy Rok 5601).
17, Drugi dzień Rosz-haszona.
18, Com Gdaliohu (Post ścisły Gdaliasza).
25, Jom Kiper (dzień expiracyi oczyszczenia się z grzechów) Post bardzo ścisły.
30, Sukas. (Swięto Namiotów).

P A Z D Z I E R N I K

Od 16 mca Tyszry do 17 mca Cheszwan.

1, Drugi dzień święta Namiotów.
2, 3, 4 i 5, Cholhamoed. (Powszedne dni między świętami).
6, Hoszayna Raba. (Wybaw pomocą wielką).
7, Szemini aceres. (Ósmy dzień zamknienia święta).
8, Symchas Thora. (Pocieszenia się z Zakonu Bożego).
9, Isru-chag, (Przywiązany do święta).
15, Rosz-chodesz Cheszwan (Nów miesiąca Cheszwan).
16, Drugi dzień Rosz-chodesz.
21, 24 i 28, Taynas behab. (Post niektórych pobożnych Izraelitow w Poniedziałek, Czwartek i Poniedziałek).

L I S T O P A D

Od 17 mca Cheszwan do 18 mca Kisłew.

14, Rosz-chodesz Kisłew (Nów mca Kisłew).

G R U D Z I E Ń

Od 18 mca Kisłew do 20 mca Teywes.

Od 8 do 16, Osim dni Chanuka. (Odnowienie czyli poświęcenie Kościoła Swiętego) Dni radośne.
13, Rosz-chodesz Teywes (Nów mca Teywes).
22, Asore Betewes. (Post ścisły 10 dnia miesiąca Teywes, w którym było pierwsze oblężenie Jerozolimy).

